

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว

คู่มือการจัดสวัสดิการ ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว

กองคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง โดยเฉพาะกลุ่มที่มีทุนทางสังคมน้อยกว่า ได้รับผลกระทบที่รุนแรงกว่า รวมถึงความสามารถในการปรับตัวที่น้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มแม่เลี้ยงเดี่ยว จากข้อมูลแม่เลี้ยงเดี่ยวที่รับเงินสวัสดิการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดจากกรมกิจการเด็กและเยาวชน พบว่ามีแม่เลี้ยงเดี่ยวที่รับเงินสวัสดิการทั่วประเทศจำนวน 52,118 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 4 มกราคม 2564) ในจำนวนนี้มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 6,432 ราย ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายจุติ ไกรฤกษ์) จึงได้มอบนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดสวัสดิการให้แก่แม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนสตรีที่ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น รวมถึงกลุ่มพ่อเลี้ยงเดี่ยว ที่ประสบปัญหาทางการเงินตามลำดับ ตามลำดับ ไม่มีรายได้ ถือเป็นหนึ่งในกลุ่มเปราะบางที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือในลำดับแรก โดยบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานในสังกัด พม. และเครือข่ายในการจัดสวัสดิการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข

จากภารกิจของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง การพัฒนาศักยภาพให้กับสตรีและครอบครัวที่ประสบปัญหาทางสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงได้จัดทำ **โครงการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว (ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว)** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดแนวทางการจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัวอย่างครบวงจร สร้างช่องทางการเข้าถึงบริการของแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว สามารถเป็นต้นแบบจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัวระดับพื้นที่ ในลักษณะบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรภาคีรัฐ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน และภาคีเครือข่ายจาก NGOs มูลนิธิ องค์กรภาคประชาสังคม เป็นต้น โดยดำเนินการนำร่องในศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว 9 แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำพูน ลำปาง พิษณุโลก ขอนแก่น ศรีสะเกษ ชลบุรี นนทบุรี และสงขลา ซึ่งกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้เตรียมความพร้อมในด้านข้อมูล งบประมาณ สถานที่และบุคลากร พร้อมทั้งจัดทำคู่มือดำเนินงานศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว

คู่มือ “การจัดสวัสดิการศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว”ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานสำหรับนักสังคมสงเคราะห์และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการของศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว มีเนื้อหาประกอบด้วย ชุดข้อมูลความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับครอบครัวและครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว แนวทาง วิธีการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมแก่ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวอย่างครอบคลุมรอบด้าน ตามหลักการสังคมสงเคราะห์ รวมถึงได้รวบรวมเอกสารแหล่งข้อมูลประกอบต่าง ๆ พร้อมช่องทางการประสานส่งต่อบริการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถบูรณาการทรัพยากรในการจัดสวัสดิการแก่แม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยวได้เหมาะสมตามความต้องการต่อไป

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว,
มีนาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
แนะนำการใช้คู่มือ	ค
ส่วนที่ 1 ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับครอบครัว	1
นิยามคำว่า “ครอบครัว”	1
รูปแบบครอบครัว	1
ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว : สภิตครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว	3
ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว : วงจรชีวิตแม่เลี้ยงเดี่ยว	4
ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว : สาเหตุและแนวทางการพัฒนา	5
ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว : การบูรณาการช่วยเหลือแม่เลี้ยงเดี่ยว	6
ส่วนที่ 2 ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว	7
กระบวนการจัดตั้ง “ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว”	8
กรอบการดำเนินงาน การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว	9
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว 9 แห่ง	10
ส่วนที่ 3 กระบวนการจัดสวัสดิการ “ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว”	13
ผังกระบวนการจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว (Flow chart)	14
คำอธิบายกระบวนการ	15
ส่วนที่ 4 ภาคผนวก	24
เอกสารสำหรับการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม (QR Code)	25

แนะนำการใช้คู่มือ

1. คู่มือ “การจัดสวัสดิการศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว” ฉบับนี้ เหมาะสำหรับนักสังคมสงเคราะห์ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว ซึ่งมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจทางด้านสังคมสงเคราะห์หรือการพัฒนาสังคม เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดบริการแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยวและครอบครัวที่เข้ามาใช้บริการ
2. ข้อมูลด้านกฎหมาย ข้อมูลด้านการแพทย์และสาธารณสุข อ้างอิงจากเอกสารหลายฉบับที่อาจจำเป็นในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น ในกรณีที่ผู้ใช้บริการต้องการความช่วยเหลือเฉพาะด้าน นักสังคมสงเคราะห์/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สามารถประสานงานไปยังหน่วยงานเฉพาะทาง รวมถึงการส่งต่อบริการตามช่องทางการประสานงานที่แนบในภาคผนวก (QR code)
3. หลักการ ทักษะ วิธีการส่วนใหญ่ที่ระบุในคู่มือฉบับนี้ อ้างอิงจากหลักการทางสังคมสงเคราะห์ หลักการบริการจัดการรายกรณี (case management) หลักการสากลทางด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิสตรี ฯลฯ ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารอ้างอิงตามภาคผนวก หรือแหล่งอื่น ๆ รวมทั้งเลือกใช้เครื่องมือทางสังคมสงเคราะห์ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและบริบทความต้องการของผู้ใช้บริการเป็นรายกรณี
4. ข้อมูลสำหรับการศึกษาเพิ่มเติม รวมถึงเครื่องมือ แบบฟอร์มที่ใช้ ปรากฏอยู่ใน QR Code พร้อมด้วยรายการเอกสารดังภาคผนวกท้ายเล่ม

ข้อเน้นย้ำ

1. กรณีผู้ใช้บริการอายุต่ำกว่า 18 ปี ควรได้รับการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ปกครองในการเข้าใช้บริการที่ศูนย์ฯ ด้วยทุกครั้ง
2. กรณีผู้ใช้บริการอายุ 18 ปีขึ้นไป ผู้ใช้บริการสามารถแสดงความยินยอมเข้าใช้บริการได้ด้วยตนเอง และมีสิทธิที่จะยกเลิกการใช้บริการเมื่อใดก็ได้
3. นักสังคมสงเคราะห์/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องคำนึงถึงหลักการทางสังคมสงเคราะห์และมาตรฐานการให้บริการอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง:
  - ก. **รักษาความลับ** ของผู้ใช้บริการตลอดกระบวนการ กรณีจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้บริการ หรือการส่งต่อหน่วยงานอื่น จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้บริการ/ผู้ปกครองก่อนทุกครั้ง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันกรณีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ
  - ข. **จัดบริการโดยเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ** ในการให้บริการด้วยเหตุแห่งเพศ อายุ คุณสมบัติ ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือเหตุอื่นใดอันเป็นการไม่สมควร
  - ค. **เคารพสิทธิส่วนบุคคล** ของผู้ใช้บริการ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน และความแตกต่างของบุคคล
  - ง. **เน้นการมีส่วนร่วม** ของผู้ใช้บริการในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะในกระบวนการตัดสินใจเลือกช่องทางบริการต่าง ๆ และเคารพการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ
  - จ. **เข้าใจความเปราะบาง** ของผู้ใช้บริการกรณีแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยว ระมัดระวังการใช้คำพูด การแสดงออก การตั้งคำถามที่อาจเป็นการตีตรา ดูหมิ่น หรือแสดงทัศนคติในแง่ลบต่อผู้ใช้บริการ อันอาจส่งผลให้ไม่เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างนักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่และผู้ใช้บริการ ทำให้การจัดบริการไม่สัมฤทธิ์ผลได้

“ครอบครัว”

นิยามคำว่า “ครอบครัว”

“ครอบครัว” คือ บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภริยา หรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือทางกฎหมาย หรือเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติ ซึ่งสมาชิกในครอบครัวต่างมีบทบาทหน้าที่ต่อกัน และมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน”

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว,
พฤษภาคม 2562

ประเภทครอบครัว

ครอบครัวตามโครงสร้าง : ครอบครัวทั่วไปเมื่อจำแนกประเภทตามโครงสร้าง แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1. ครอบครัวเดี่ยว** คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยบุคคลที่ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภริยา อาจมีหรือไม่มีบุตร พ่อหรือแม่อยู่กับบุตร หรือพี่น้องหรือญาติไม่เกินสองรุ่นใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน
- 2. ครอบครัวขยาย** คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สามรุ่นขึ้นไป หรือครอบครัวเดี่ยวสองครอบครัวขึ้นไปที่มีความผูกพันทางสายโลหิต หรือเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติ ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน และอาศัยอยู่ในบ้านหรือบริเวณเดียวกัน

ทั้งนี้ ครอบครัวตามโครงสร้างดังกล่าวอาจมีบางครอบครัวที่มีลักษณะเฉพาะที่มีความต้องการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนที่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาจากข้อมูลและแนวโน้มของสถานการณ์

สามารถจำแนก **ครอบครัวตามลักษณะเฉพาะที่มีนัยสำคัญ** ได้ 6 ลักษณะ ดังนี้

- 1. ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว** คือ ครอบครัวที่พ่อหรือแม่ต้องเลี้ยงดูบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยลำพัง
- 2. ครอบครัวข้ามรุ่น** คือ ครอบครัวที่มีปู่ ย่า ตา ยาย อยู่กับหลานตามลำพัง
- 3. ครอบครัวที่ผู้สูงอายุอยู่ด้วยกันตามลำพัง** คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยสมาชิกอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ตั้งแต่สองคนขึ้นไป อยู่ร่วมกันโดยไม่มีสมาชิกช่วงวัยอื่นอาศัยอยู่ด้วย
- 4. ครอบครัวคู่รักเพศเดียวกัน** คือ ครอบครัวที่มีบุคคลเพศเดียวกันใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยา
- 5. ครอบครัวผสม** คือ ครอบครัวที่ชายหญิงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย มีบุตรติดมา และได้สมรสหรืออยู่กันฉันสามีภริยาเป็นครอบครัวใหม่ และบุตรนั้นอาศัยอยู่ด้วยกัน
- 6. ครอบครัววัยรุ่น** คือ ครอบครัวที่ชายและหญิงมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยา

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, พฤษภาคม 2562

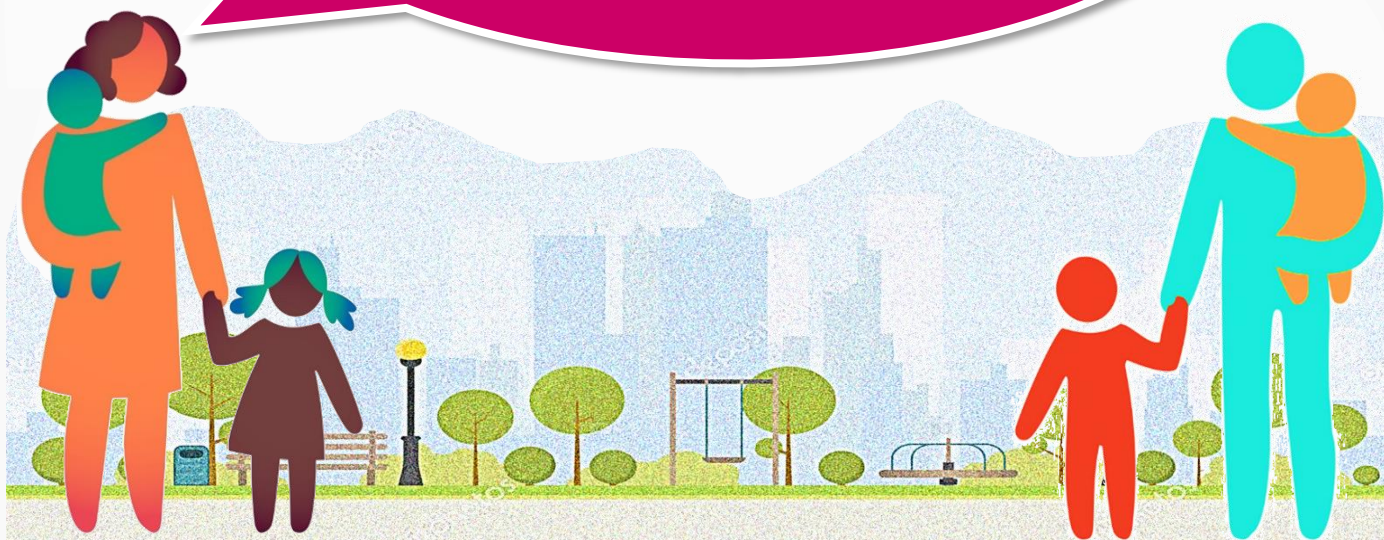
“ครอบครัว”

เนื่องจากสถานการณ์ทางสังคมมีแนวโน้มที่จะมีบุคคลที่อาศัยอยู่คนเดียวหรืออาศัยกับบุคคลที่ไม่ใช่ญาติมากขึ้น จึงไม่ควรละเลยกลุ่มดังกล่าว โดยจัดอยู่ในกลุ่ม “ครัวเรือน”

ครัวเรือน หมายถึง **หน่วยการอยู่อาศัย (unit of residence)** ของบุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน และกินอยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือทางเครือญาติ โดยบุคคลเหล่านั้นจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน ประกอบด้วย

1. **ครัวเรือนคนเดียว** คือ ครัวเรือนที่บุคคลอาศัยอยู่คนเดียวตั้งแต่สามเดือนขึ้นไป
2. **ครัวเรือนที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ** คือ ครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป อาศัยอยู่ร่วมกันโดยไม่มีความสัมพันธ์อันสามีภริยา ไม่มีความผูกพันทางสายโลหิต และไม่มี ความเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติ แต่มีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน

“ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว
คือ ครอบครัวที่พ่อหรือแม่
ต้องเลี้ยงดูบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยลำพัง”

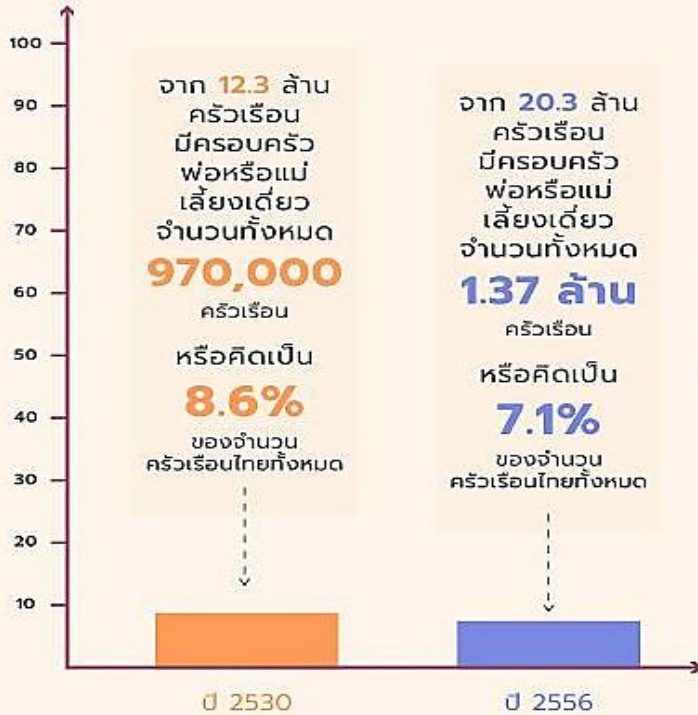

“ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว”

สสส × 101

คุณพ่อคุณแม่เลี้ยงเดี่ยว

ร้อยละ (ครัวเรือนไทยทั้งหมด)

80%

ของ
ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว
เป็นครอบครัว
แม่เลี้ยงเดี่ยว

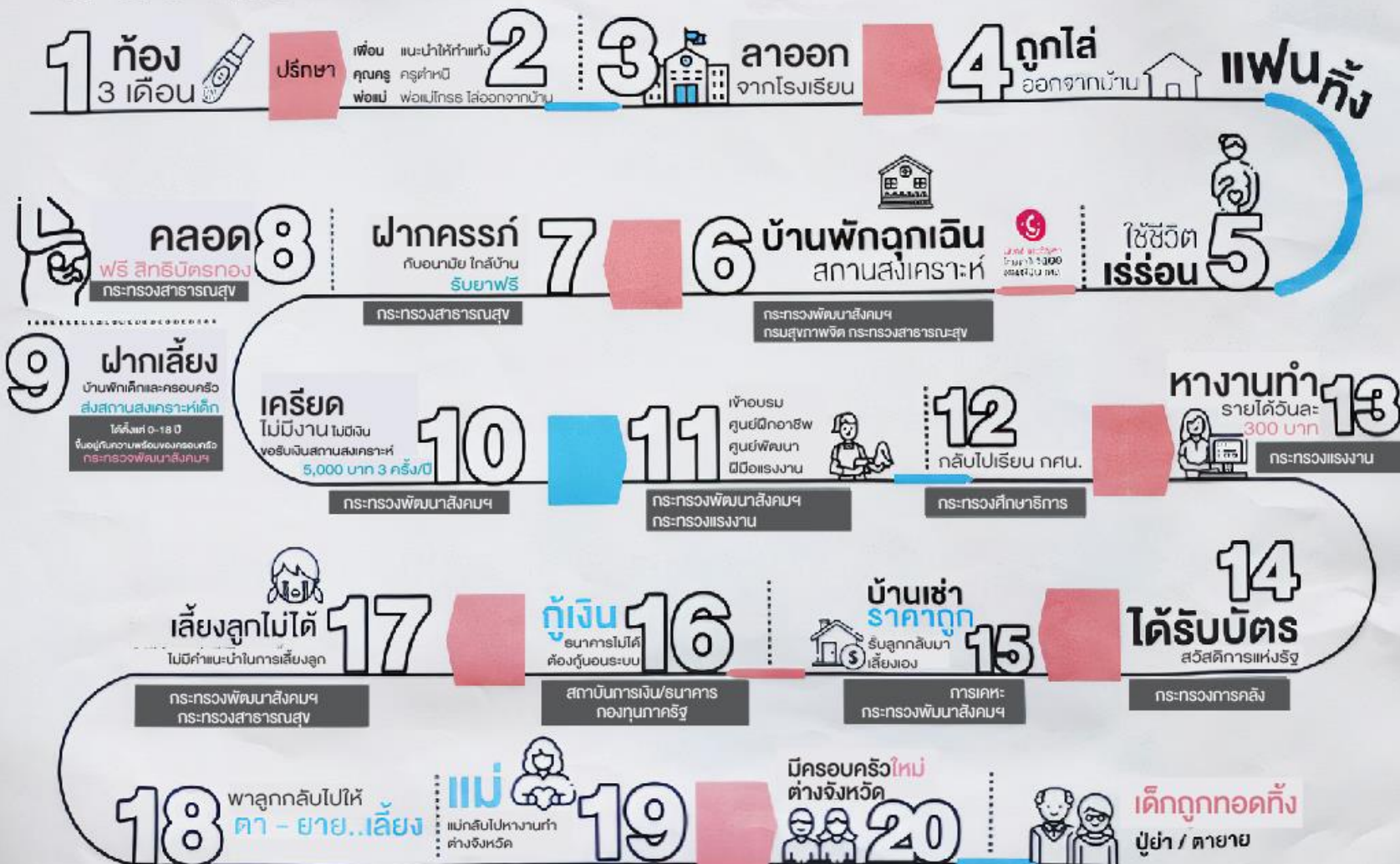

จากข้อมูลแม่เลี้ยงเดี่ยวที่รับเงินสวัสดิการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดของกรมกิจการเด็กและเยาวชน พบว่ามีแม่เลี้ยงเดี่ยวที่รับเงินสวัสดิการทั่วประเทศ จำนวน **52,118** ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 4 มกราคม 2564) ในจำนวนนี้มีกลุ่ม เป้าหมายที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน **6,432** ราย

ที่มา : “รายงานสถานการณ์ประชากรไทย พ.ศ. 2558 โฉมหน้าครอบครัวไทย ยุคเกิดน้อย อายุขึ้น” โดยกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โพสต์ใน : <https://today.line.me/th/v2/article/7lRylr>

“ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว”

ชีวิตแม่เลี้ยงเดี่ยว

“ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว”

ผลการศึกษครอบครัวไทยแบบบูรณาการตามวงจรชีวิต
โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล
(กันยายน 2562)

มารดาวัยรุ่น..

การกำเนิดของครอบครัวมารดาวัยรุ่น ส่วนใหญ่เกิดจากการตั้งครรภ์ที่ไม่ตั้งใจ ส่งผลให้ขาดโอกาสในการศึกษา ทำให้มีข้อจำกัดในการประกอบอาชีพ และมีรายได้ที่ต่ำ ไม่เพียงพอกับรายจ่ายของครอบครัว รวมทั้งขาดทักษะในการดำเนินชีวิตครอบครัว ส่งผลให้เกิดการหย่าร้างและปัญหาสัมพันธภาพในครอบครัว

ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว

สาเหตุของการกลายเป็นครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว มาจากความเปราะบางของครอบครัว ได้แก่ ปัญหาการหย่าร้าง ความรุนแรงในครอบครัว การใช้สารเสพติด การพนัน

ครอบครัวลักษณะเฉพาะ (ครอบครัวเปราะบาง)

“ครอบครัวแม่วัยใส ครอบครัวแม่เลี้ยงเดี่ยว และครอบครัวผู้สูงอายุเลี้ยงหลานมีความเชื่อมโยงกันคือ เมื่อเริ่มเป็นแม่วัยใส มีลูกไม่พร้อม นำมาสู่การต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง และได้ฝากให้ปู่ย่าหรือตายายเลี้ยงหลานตามลำพัง เพื่อแม่จะได้ออกไปทำงานหาเงิน ส่งเงินกลับมาดูแลพ่อแม่และลูก ซึ่งบางส่วนไม่สามารถส่งเงินได้เพียงพอและสม่าเสมอ เป็นการทำให้ผู้สูงวัยต้องทำงานหาเงิน เพื่อหารายได้เพิ่มให้เพียงพอแก่การดูแลครอบครัว มีปัญหาทั้งด้านสุขภาพกายใจ และมีช่องว่างทางความรู้ความคิดระหว่างวัยที่แตกต่างของเด็กและผู้สูงอายุ มีความเสี่ยงของคุณภาพการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กเป็นผลเมืองมีคุณภาพของสังคมซึ่งเสี่ยงต่อการเข้าสู่วงจรการเกิดพ่อแม่วัยใส รอบแล้วรอบเล่า”

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาความรู้และทักษะการคุมกำเนิดในวัยรุ่นที่ยังอยู่ในระบบการศึกษา เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่ตั้งใจ นอกจากนี้ ในกลุ่มมารดาวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา ควรได้รับบริการวางแผนครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ซ้ำ
  2. สนับสนุนค่าใช้จ่ายที่จำเป็นตามลักษณะเฉพาะของครอบครัวมารดาวัยรุ่น ให้เพียงพอกับรายจ่ายที่แท้จริง
  3. สนับสนุนให้มีความรู้และช่องทางในการประกอบอาชีพเสริม
  4. สนับสนุนให้มีโอกาสในการศึกษาต่อหลังคลอดโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สามารถเรียนได้ที่บ้าน เช่น การศึกษาออนไลน์
  5. สนับสนุนความรู้และให้คำปรึกษาด้านการดำเนินชีวิตครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น เช่น ทักษะการใช้ชีวิตครอบครัว ทักษะในการเลี้ยงดูบุตร
1. รัฐควรมีมาตรการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวไทยในปัจจุบัน
  2. ควรมีการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย วางแผนและดำเนินงานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
  3. จัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการสวัสดิการสำหรับครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว
  4. การปรับทัศนคติที่เหมาะสม ไม่ตีตราต่อการเป็นพ่อและแม่เลี้ยงเดี่ยว
  5. ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือ ดูแลและเสริมพลังความเข้มแข็งให้ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว

“ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว”

การบูรณาการ ช่วยเหลือแม่เลี้ยงเดี่ยว

คณะกรรมการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด 0-6 ปี
- เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน
- เงินสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อย
- บ้านพักฉุกเฉิน/ บ้านพักเด็กและครอบครัว
- ฝึกอาชีพและพัฒนาฝีมือให้กับมารดา
- การเคหะจัดหาบ้านเช่าราคาถูก

กระทรวงศึกษาธิการ

- การศึกษาภาคบังคับของมารดาและบุตร
- ทุนการศึกษา / กองทุนกู้ยืม
- จัดวิทยากรในการดูแลเด็กและการสอน

กระทรวงสาธารณสุข

- โรงพยาบาล / สถานพยาบาลของรัฐรับฝากครรภ์ฟรี
- รักษาพยาบาล / ดูแลหลังการคลอด
- ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตมารดาและบุตร
- สิทธิรักษาพยาบาล

กระทรวงแรงงาน

- การฝึกอาชีพ
- การจัดอาชีพให้กับมารดา

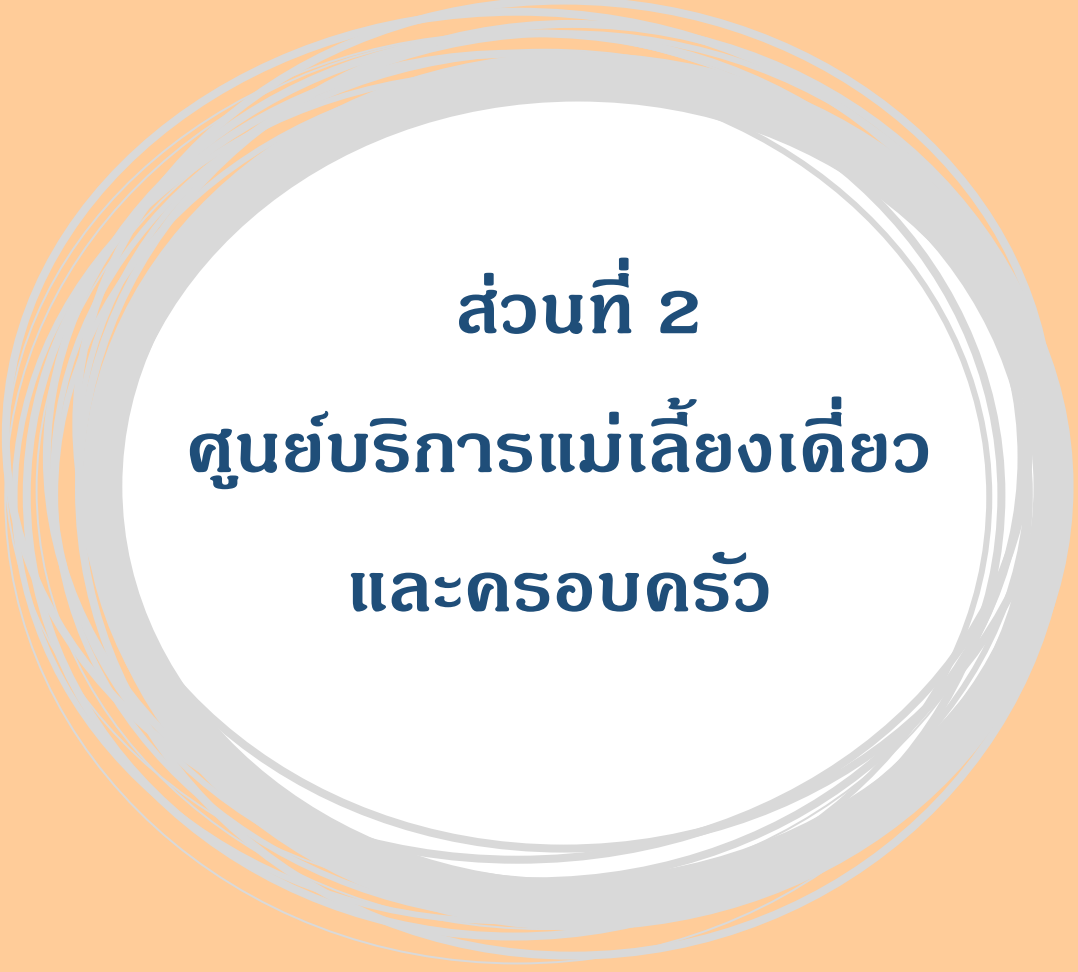
กระทรวงยุติธรรม

- ดูแลให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย
- สิทธิการเลี้ยงดูบุตร

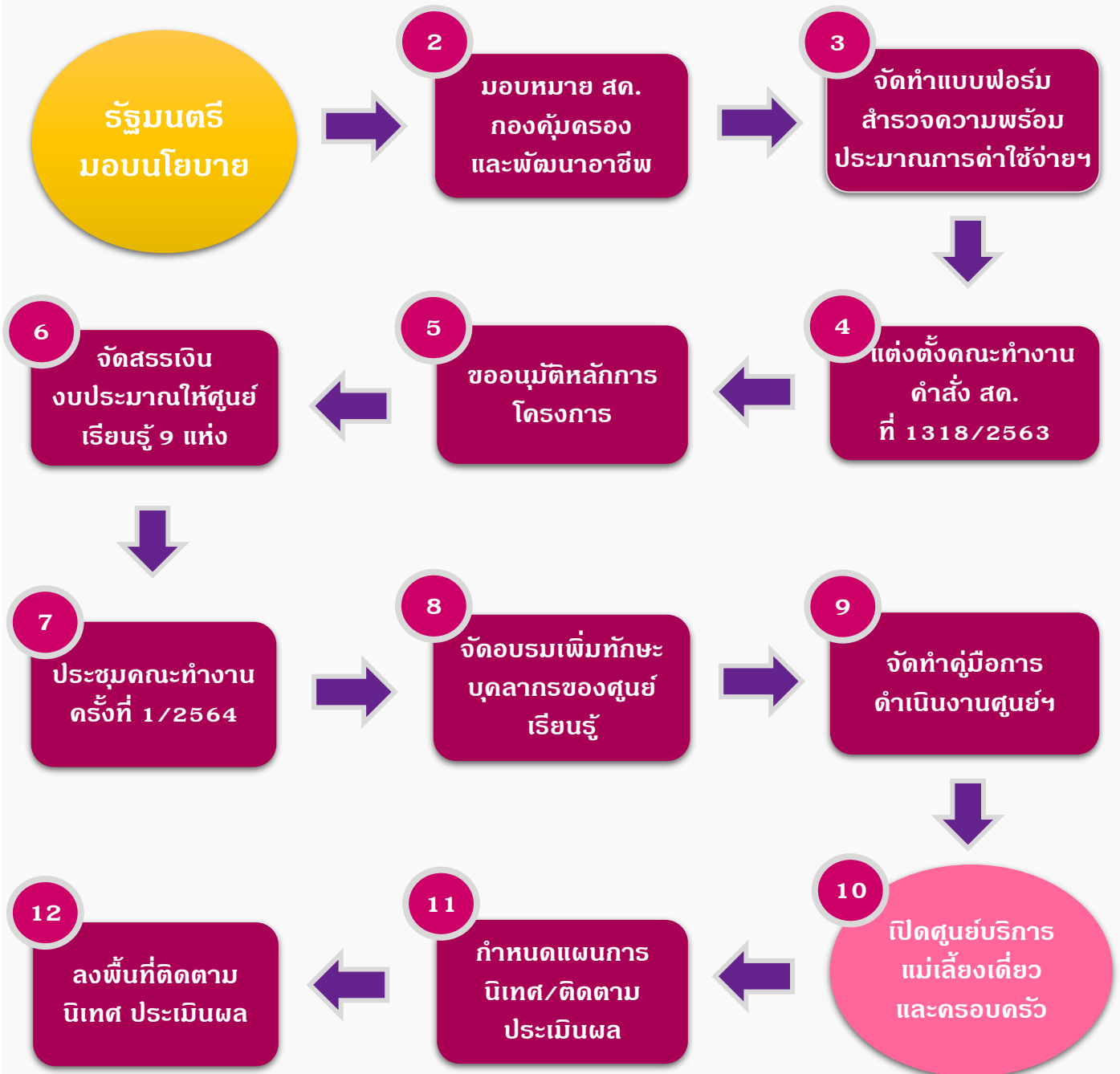
สถาบันทางการเงิน ธนาคาร กองทุนของรัฐ

- อนุมัติเงินกู้ให้กับผู้มีรายได้น้อย
- ลดหย่อน เปลี่ยนแปลง กฎเกณฑ์ที่เอื้อให้ผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะแม่เลี้ยงเดี่ยว

ส่วนที่ 2
ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยว
และครอบครัว

กระบวนการจัดตั้งศูนย์บริการ แม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว

กรอบการดำเนินงาน การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว 9 แห่ง

การเตรียมความพร้อมของศูนย์

ด้านบุคลากร

- นักสังคมสงเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำ
- จนท. อัตรากำลังดูแลเด็กประจำคลินิก
- ส่งเจ้าหน้าที่อบรมเพิ่มพูนทักษะ/ แลกเปลี่ยนประสบการณ์/ ศึกษาดูงาน

ด้านสถานที่

- จัดสถานที่ให้คำปรึกษาที่เป็นสัดส่วน
- จัดสถานที่สำหรับดูแลเด็ก เช่น เพลิดเพลินของเล่นพัฒนาการเด็กตามช่วงวัย ฯลฯ
- จัดทำป้ายคลินิก

ภารกิจ

- สำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยวใน
- สอบประวัติ คัดกรอง ประเมิน วิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้รับบริการแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยว ความสัมพันธ์ของเด็กและพ่อ-แม่เลี้ยงเดี่ยว
- ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาเบื้องต้นแก่ผู้รับบริการแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยว
- จัดทำแผนพัฒนารายบุคคล
- จัดบริการฝึกอบรมทักษะอาชีพในสถาบัน
- จัดบริการดูแลบุตรระหว่างผู้รับบริการเข้ารับบริการฝึกอบรมทักษะอาชีพ
- จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้รับบริการ
- เชื่อมประสานกับนักสังคมสงเคราะห์จิตอาสาในพื้นที่เพื่อจัดบริการที่เหมาะสม
- ประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกรณีต้องการความช่วยเหลือเฉพาะด้าน
- จัดหาแหล่งงาน
- ติดตามเยี่ยมบ้านหลังกลับคืนสู่ครอบครัว
- รายงานผลการดำเนินงานรายไตรมาสต่อผู้บ

1

เข้ารับบริการด้วยตนเอง (Walk in) เว็บไซต์ / Line / Facebook / ส่งต่อจากหน่วยงานอื่น / Social Media

- สัมภาษณ์วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ
- จัดทำทะเบียนประวัติ/เก็บเอกสารหลักฐาน
- วางแผนพัฒนารายบุคคล
- แนะนำหลักสูตรอบรมที่เหมาะสม
- แจ้งสิทธิและสวัสดิการให้แก่ผู้รับบริการ

2

การให้คำปรึกษาเบื้องต้น

Walk in

ทางโทรศัพท์/ Social Media

- ◇ ด้านอาชีพ
- ◇ ด้านการเลี้ยงดูบุตรตามช่วงวัย
- ◇ ด้านสุขภาพอนามัย/สุขภาพจิต
- ◇ ด้านการศึกษาต่อ
- ◇ ด้านการหางานทำ
- ◇ ด้านการตลาดและแหล่งทุน
- ◇ ด้านวินัยการเงินการออม
- ◇ ด้านกฎหมาย เช่น ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว การหย่าร้าง
- ◇ ด้านที่อยู่อาศัย ราคาค่าถูก
- ◇ ด้านสิทธิและสวัสดิการอื่น ๆ เช่น คู่สมรสสิทธิสตรี
- ◇ ความเสมอภาคระหว่างเพศ
- ◇ เงินอุดหนุนเลี้ยงดูบุตรแรกเกิด

3

การจัดบริการ/สวัสดิการ

แม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยว

- ◇ ให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น
- ◇ การฝึกอาชีพในสถาบัน (ครบวงจร)
- ◇ จัดบริการที่พัก อาหารระหว่างฝึกอบรมฟรี (เฉพาะผู้รับบริการที่เป็นสตรีจัดที่พักให้)
- ◇ จัดหาแหล่งงาน/แหล่งทุนเริ่มต้น เช่น เงินกองทุน เงินอุดหนุน
- ◇ จัดกิจกรรมเสริมสร้างกำลังใจ/เห็นคุณค่าในตนเอง
- ◇ สร้างเครือข่ายพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในพื้นที่ (ทำเนียบที่อยู่/เบอร์โทรศัพท์สมาชิก)
- ◇ ประสานส่งต่อหน่วยงานให้คำปรึกษาปัญหาเฉพาะทาง/เชิงลึก
- ◇ พัฒนา/ส่งเสริมผลิตภัณฑ์

บุตรที่มากับแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยว

- ☑ จัดบริการดูแลเด็กระหว่างผู้รับบริการฝึกอบรมอาชีพ (สถานที่/ผู้ดูแลเด็ก)
- ☑ จัดบริการอาหาร อาหารเสริมที่เหมาะสมกับ
- ☑ จัดอุปกรณ์/กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามช่วงวัย

4

การประสานส่ง

หน่วยงานภาครัฐ

- สำนักงาน พมจ. (ทีม One Home)
- บ้านพักเด็กและครอบครัว/สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน/อุปท. (สถานที่ดูแลเด็กเล็ก)
- สาธารณสุขจังหวัด (ด้านสุขภาพอนามัยกายและจิต)
- แรงงานจังหวัด (จัดหางาน)
- ศึกษาธิการจังหวัด (การเรียนต่อในระบบและนอกระบบ)
- กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี/ธนาคารออมสิน (แหล่งทุน)
- การเคหะแห่งชาติ / พอช. (ที่พักราคาถูก)
- ศพค. (เชียงใหม่)

หน่วยงานภาคเอกชน

- มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

5

การติดตามผู้รับบริการ/ลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน

- ประเมินสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว
- การมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีอาชีพที่มั่นคง
- วางแผนการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เช่น การทำงานที่บ้าน บริการอาหารตามสั่งทางOnline เชื่อมกับ Grab food เพิ่มทักษะด้านอื่นที่จำเป็น – การติดตามผลเป็นระยะ

ติดตามการจัดบริการของศูนย์

- นิเทศงาน

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว 9 แห่งทั่วประเทศ ภายใต้กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินงานตามพันธกิจการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพผู้ประสบปัญหาสังคม โดยการให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง แก่ไข บำบัด ฟื้นฟู ผ่านกระบวนการพัฒนาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงการจัดสวัสดิการ ให้แก่สตรีและครอบครัวผู้ประสบปัญหาสังคม ตามหลักการสังคมสงเคราะห์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย สามารถสร้างรายได้ อย่างยั่งยืน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเสริมสร้างครอบครัวให้มีภูมิคุ้มกัน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

“ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว”
ปัจจุบันตั้งอยู่ภายในศูนย์เรียนรู้การพัฒนา
สตรีและครอบครัว 9 แห่งทั่วประเทศ

ที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัว 9 แห่ง

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัว เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา
บรมราชินีนาถ จ.ลำพูน ที่อยู่: 279 หมู่ 9 บ้านปากปลั่ง ตำบลตันธง อำเภอ
เมืองลำพูน จ.ลำพูน Facebook : ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและ
ครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา จังหวัดลำพูน โทร. 053 092 418

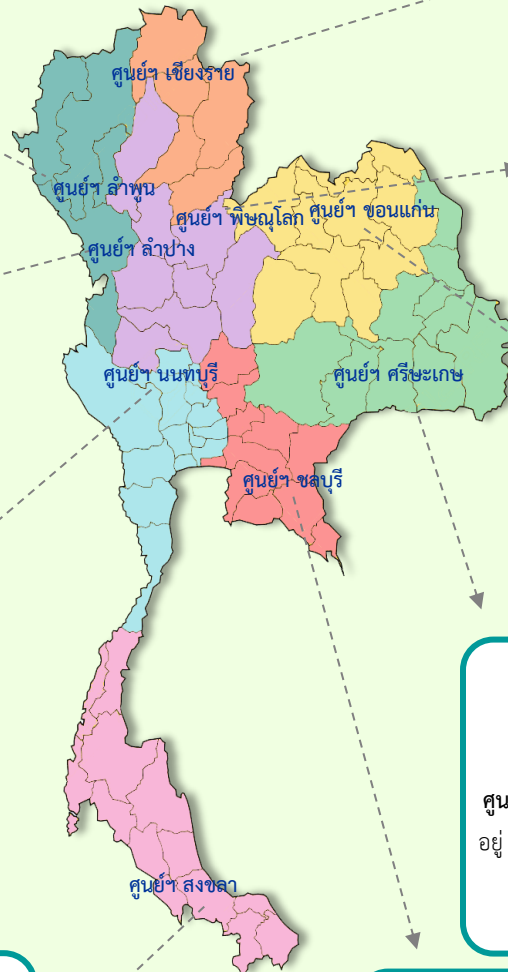
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัวภาคเหนือ จ.ลำปาง ที่อยู่ 140 ถ.
ลำปาง-เชียงใหม่ ตำบล ปงแสนทอง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง Facebook :
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัวภาคเหนือ จังหวัดลำปาง
โทร. 054 829 734-5

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัวภาคกลาง จ.นนทบุรี ที่อยู่
เลขที่ 78/3 หมู่ 1 ซอยติวานนท์-ปากเกร็ด 1 ถ.ติวานนท์ ต.บางตลาด
อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี Facebook : ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและ
ครอบครัวภาคกลาง จ.นนทบุรี โทร. 02 538 8350

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัวภาคใต้ จ.สงขลา ที่อยู่ 590 หมู่ 11
ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ จ.สงขลา Facebook : ศูนย์เรียนรู้การ
พัฒนาศรีและครอบครัวภาคใต้ โทร. 074 584 111-3

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัว จ.เชียงราย ที่อยู่ 10 ม.10
ต.ทรายขาว อ.พาน จ.เชียงราย อำเภอพาน จ.เชียงราย
Facebook : ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัว จังหวัดเชียงราย
โทร. 053 723 950 แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ตาก

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัว (สาขา) จ.พิษณุโลก
323/55 ถนนพิชัยสงคราม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก จ.พิษณุโลก

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัว รัตนากา จ.ขอนแก่น ที่อยู่ 497
หมู่ 14 ถนนมิตรภาพ ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น
Facebook : ศูนย์เรียนรู้รัตนากา ขอนแก่น โทร. 043 243 350

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.ศรีสะเกษ ที่
อยู่ 53 ม. 3 ต.ทุ่งสว่าง อ.วังหิน จ.ศรีสะเกษ Facebook : ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรี
และครอบครัวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โทร. 045 826 235-6

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัว เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา จ.ชลบุรี
ที่อยู่ 104 หมู่ที่ 3 ตำบลบางละมุง อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี Facebook : ศูนย์เรียนรู้การ
พัฒนาศรีและครอบครัวฯ จังหวัดชลบุรี โทร. 038 241 072

ขอบเขตความรับผิดชอบของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว 9 แห่ง

ศูนย์เรียนรู้	หมายเลขโทรศัพท์	พื้นที่รับผิดชอบ
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว ภาคกลาง จ.นนทบุรี	02 - 5388350	14 จังหวัด : กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยฯ ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรสงคราม สมุทรสาคร
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว จ.เชียงราย	053 - 723950	5 จังหวัด : เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน อุตรดิตถ์
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษาบรมราชินีนาถ จ.ลำพูน	053 - 092420	5 จังหวัด : ลำพูน แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ตาก
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว ภาคเหนือ จ.ลำปาง	054 - 829734	8 จังหวัด : ลำปาง สุโขทัย กำแพงเพชร อุทัยธานี นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพ 36 พรรษา จ.ชลบุรี	038 - 241072	11 จังหวัด : ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ลพบุรี สระบุรี นครนายก สมุทรปราการ
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว ภาคตะวันออก เฉิงเหนือ จ.ศรีสะเกษ	045 - 826235	10 จังหวัด : ศรีสะเกษ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด นครพนม ยโสธร บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี นครราชสีมา มุกดาหาร
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว รัตนากา จ.ขอนแก่น	043 - 243350	10 จังหวัด : ขอนแก่น หนองคาย อุดรธานี บึงกาฬ หนองบัวลำภู เลย ชัยภูมิ มหาสารคาม กาฬสินธุ์ สกลนคร
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว ภาคใต้ จ.สงขลา	074 - 584111	14 จังหวัด : ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต ระนอง ตรัง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล พัทลุง
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว จ.พิษณุโลก	055 - 302232	จังหวัด : พิษณุโลก

ส่วนที่ 3

กระบวนการจัดสวัสดิการ

ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยว

และครอบครัว

เข้ารับบริการด้วยตนเอง (Walk-in) ส่งต่อจากหน่วยงานอื่น

แม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยวเข้ารับบริการ

เว็บไซต์, Social Media LINE/ Facebook, โทรศัพท์

*Info. sheet

*แบบสอบถาม/สมุดพกครอบครัว

*แบบบันทึกข้อตกลงการเข้ารับบริการฯ

1 แนะนำบริการ

ประสงคืฝีกอาชีพ

2 กรอกใบสมัคร/สำเนาข้อมูล

3 ทำข้อตกลงเข้ารับบริการ

ไม่ประสงคืฝีกอาชีพ

4 ประเมินความต้องการและจัดบริการที่จำเป็นเร่งด่วน

- ✓ จัดที่พักอาศัย พร้อมปัจจัย 4 แก่ผู้ให้บริการและบุตร
อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ที่จำเป็น
- ✓ ประเมินความพร้อมผู้ให้บริการ
[กาย จิต อารมณ์ สังคม] *แบบประเมินความเครียด *แบบคัดกรองโรคซึมเศร้า
- ✓ ประสานส่งต่อสถานพยาบาล
กรณีมีความเจ็บป่วยฉุกเฉิน/บาดเจ็บ หรือ อาการผิดปกติทางกาย/จิต
- ✓ ประสานให้ความคุ้มครองทางกฎหมาย
กรณีประสบปัญหาความรุนแรง/ ต้องการความคุ้มครองเร่งด่วน

5 วางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตในระยะยาวครอบคลุมรอบด้าน

6 จัดบริการตามแผน

บริการให้ข้อมูลคำปรึกษา

จัดการโดยตรง

บริการประสานส่งต่อ

ด้านสุขภาพกาย/จิต

ด้านครอบครัว-บุตร

ด้านการศึกษา

ด้านเศรษฐกิจ

ด้านสวัสดิการสังคม

สตรี,เด็ก,ผู้สูงอายุ,คนพิการ

ด้านกฎหมาย

ด้านสวัสดิการอื่น ๆ

แม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยว

- จัดการที่พักอาศัย ปัจจัย 4
- อบรมฝีกอาชีพในศูนย์ฯ
- จัดหาแหล่งงาน/สร้างรายได้

บุตรที่ติดตามผู้ให้บริการ

- จัดการดูแลเด็ก
- จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก [2-6 ขวบ]

ครอบครัว

- *สมุดพกครอบครัว
- จัดทำแผนพัฒนาบุคคล/ครอบครัว
- ให้คำปรึกษาครอบครัว
- จัดกิจกรรมฝีกทักษะชีวิตและโรงเรียนครอบครัว
- ความช่วยเหลืออื่น ๆ

*แบบขอรับความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาฯ

สาธารณสุขจังหวัด
โรงพยาบาลประจำพื้นที่

สนง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน/สนง.เขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ
สนง. การศึกษาอนุบาลฯ (ทศน.) ส่วนภูมิภาคและ กทม.

สำนักงานแรงงาน 77 จังหวัด
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีฯ 9 แห่ง
โรงเรียนฝีกอาชีพกรุงเทพฯ 10 แห่ง
กองทุนการออมแห่งชาติ
ธนาคารออมสิน

สนง. พมจ. 77 จังหวัด
บ้านพักเด็กและครอบครัว 77 จังหวัด
ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 77 จังหวัด

สนง. อัยการจังหวัด
สนง. ยุติธรรมจังหวัด
องค์กร/มูลนิธิ (NGOs)

ที่อยู่อาศัยราคาถูก, การเคหะฯ
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช)

- ประเมินความพึงพอใจหลังเข้าใช้บริการ
- ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านผู้ให้บริการ
- ประเมินสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว เพื่อวางแผนการช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

7 ติดตามประเมินผล

- นิเทศงาน
- การพัฒนาการจัดบริการในด้านต่างๆ ที่ครอบคลุมความต้องการของผู้ใช้บริการ

*แบบประเมินความพึงพอใจ
*สมุดพกครอบครัว

*แผนการนิเทศงาน/ประเมินผลศูนย์ฯ มล.

8 สิ้นสุดการให้บริการ

1

แนะนำบริการ และคัดกรองคุณสมบัติ

เป้าหมาย : ผู้ใช้บริการได้รับข้อมูลและเข้าใจบริการของศูนย์ฯ สามารถตัดสินใจที่จะใช้บริการหรือปฏิเสธการใช้บริการได้

เครื่องมือ : หลักการสร้างสัมพันธภาพ, หลักการให้ข้อมูล

เอกสาร: ข้อมูลสรุปบริการศูนย์ฯ (Info. sheet)

วิธีการ

1. นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลบริการของศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว ชี้แจงเงื่อนไขการเข้ารับบริการ ข้อกำหนดและข้อจำกัดต่างๆ ให้ผู้มาติดต่อใช้บริการทราบ

2. คัดกรองคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ใช้บริการตามที่ศูนย์ฯ ระบุไว้ แต่จะแห่งกำหนด

3. สอบถามความสนใจของผู้ใช้บริการว่า ประสงค์จะเข้ารับการอบรมฝึกอาชีพที่ศูนย์ฯ หรือไม่

🎯 กรณีผู้ให้บริการประสงค์เข้าอบรมฝึกอาชีพ ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไป **ขั้นตอนที่ 2 กรอกใบสมัคร/สัมภาษณ์ข้อมูล** และดำเนินการไปจนจบกระบวนการ

🎯 กรณีผู้ให้บริการไม่ประสงค์เข้าอบรมฝึกอาชีพ ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ดำเนินการประเมินสภาพปัญหาความต้องการ และให้คำปรึกษาเบื้องต้นตาม **ขั้นตอนที่ 6.1 บริการให้ข้อมูล/ให้คำปรึกษา** (ตามลูกศรสีส้ม) และพิจารณาส่งต่อบริการที่เหมาะสมใน **ขั้นตอนที่ 6.3 บริการประสานส่งต่อ** (ตามเส้นประสีส้ม)

เงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้ใช้บริการ

- ✓ แม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยว อายุไม่เกิน 20 ปีบริบูรณ์ ที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง และประสบปัญหาในด้านต่างๆ
- ✓ มีความประสงค์เข้าอบรมฝึกอาชีพ กับทางศูนย์ฯ และสามารถเข้าอบรมได้จนครบตามกำหนดระยะเวลาหลักสูตร
- ✓ กรณีมีบุตรที่ติดตามมาด้วย บุตรต้องมีอายุระหว่าง 2-6 ปี เนื่องจากทางศูนย์ฯ ไม่มีบริการสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปีซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

ข้อเน้นย้ำ

⚠️ แจ้งให้แม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยวพิจารณาฝากบุตรไว้กับครอบครัว/ญาติ เพื่อดูแลในช่วงที่ตนเข้าอบรมฝึกอาชีพเป็นทางเลือกแรก หากไม่มีช่องทางอื่นใด จึงพิจารณาให้บุตรติดตามมาเข้ารับบริการที่ศูนย์ฯ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการนำเด็กออกจากพื้นที่ อันอาจก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคด้านอื่นๆ ตามมา เช่น การปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่ การขาดโรงเรียน ฯลฯ

⚠️ กรณีแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำบุตรอายุต่ำกว่า 2 ปี หรือมากกว่า 6 ปีมาด้วย ให้ประสานบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด หรือสถานสงเคราะห์เด็กในพื้นที่ เพื่อพิจารณาฝากดูแลเด็กเป็นการชั่วคราว

⚠️ กรณีผู้ให้บริการรายใดมีคุณสมบัติอื่น ๆ ไม่ตรงกับเงื่อนไขที่กำหนด ให้แต่ละศูนย์ฯ พิจารณาจัดบริการตามความเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

2

กรอกใบสมัคร สัมภาษณ์ข้อมูล

เป้าหมาย : นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ที่ได้รับข้อมูลที่จำเป็นในการพิจารณาจัดบริการที่เหมาะสม

เครื่องมือ : หลักการรักษาความลับ (Confidentiality), เทคนิคการสัมภาษณ์, ทักษะการฟังอย่างตั้งใจ, ทักษะ PRISCO ฯลฯ

เอกสาร : แบบสอบถามประวัติ, สมุดพกครอบครัว

วิธีการ

1. นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ผู้สัมภาษณ์**แจ้งผู้ใช้บริการ** ว่าข้อมูลต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการจะถูกนำไปใช้เพื่อพิจารณาการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมแก่ผู้ใช้บริการและครอบครัวเท่านั้น และข้อมูลเอกสารจะถูกจัดเก็บ**เป็นความลับ**
2. ดำเนินการสัมภาษณ์ข้อมูลประวัติส่วนตัวของผู้ใช้บริการและครอบครัว และกรอกข้อมูลลงใน**แบบสอบถามประวัติ/สมุดพกครอบครัว**
3. ผู้ใช้บริการลงนามในเอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. เก็บรวบรวมเอกสารประกอบที่จำเป็น เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาสูติบัตรของบุตร เป็นต้น **พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง**

สิ่งที่ไม่ควรทำ (Don't)

- ❌ ชักถามข้อมูลในประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการ หรือบีบบังคับให้ตอบคำถามที่ไม่อยากตอบ ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผู้ใช้บริการรู้สึกอึดอัดใจ และรู้สึกว่าถูกก้าวล่วงความเป็นส่วนตัวมากเกินไป
- ❌ ตั้งคำถามที่แสดงถึงการตัดสินพฤติกรรมของผู้ใช้บริการในแง่ลบ เช่น เริ่มต้นคำถามด้วยคำว่า “ทำไม...(ทำถึงถึงเรียนไม่จบ ทำไมปล่อยให้ท้องได้)” ควรใช้คำว่า “เพราะอะไร...” แทน
- ❌ ใช้น้ำเสียงหรืออาการที่แสดงออกถึงความหงุดหงิด/ ใสอารมณ์เมื่อผู้ใช้บริการไม่สามารถตอบคำถามหรือทำตามต้องการได้
- ❌ ล้อเลียนลักษณะบุคคลที่มีความแตกต่างกันทางกายภาพและการแสดงออกฯ
- ❌ นำเรื่องราวของผู้ใช้บริการไปเล่าต่อให้บุคคลอื่นฟัง/ การซุบซิบนินทา

ข้อควรคำนึงถึง

- ⚠️ **รักษาความลับ (confidentiality)** ของผู้ใช้บริการ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งตลอดการให้บริการ การนำข้อมูลส่วนบุคคลหรือเรื่องราวของผู้ใช้บริการไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ได้รับการยินยอมโดยผู้ใช้บริการ และไม่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการ อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวผู้ใช้บริการ และอาจเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถูกร้องเรียน หรืออาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีได้
- ⚠️ **เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (respect)** เข้าใจสถานการณ์ความเป็นแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยว ซึ่งมีความเปราะบางทางด้านจิตใจและอาจเป็นผู้ที่ประสบปัญหาทางครอบครัวมาก่อน การตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นทางครอบครัว จึงจำเป็นต้องใช้คำถามอย่างระมัดระวัง หลีกเลี่ยงการตั้งคำถามที่อาจเป็นการตัดสินผู้ใช้บริการในแง่ลบ หรือตำหนิ ตอกย้ำผู้ใช้บริการว่าเป็นต้นเหตุของปัญหา ที่เกิดขึ้นในชีวิต หรือบีบบังคับให้ผู้ใช้บริการต้องตอบคำถามใด ๆ ที่ยังไม่พร้อมเปิดเผยข้อมูล
- ⚠️ **ไม่เลือกปฏิบัติ (non-discrimination)** โดยให้บริการแก่ผู้ใช้บริการทุกคนโดยเสมอภาคกัน ไม่แบ่งแยก กีดกัน หรือเลือกปฏิบัติในการจัดบริการ

3

ทำข้อตกลงการเข้ารับบริการ

เป้าหมาย : ผู้ใช้บริการรับทราบและเข้าใจข้อตกลง เงื่อนไข และข้อจำกัดการให้บริการ พร้อมทั้งลงนามยินยอมในการเข้าใช้บริการ

เครื่องมือ : หลักการเคารพสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล,

เอกสาร : : แบบบันทึกข้อตกลงเข้ารับบริการ

วิธีการ

1. นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ชี้แจงสิทธิประโยชน์ในการเข้าฝึกอบรมอาชีพ กฎระเบียบข้อบังคับ เงื่อนไข และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพักอาศัยอยู่ที่ศูนย์ ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรมแก่ผู้ให้บริการอีกครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ให้บริการได้รับทราบข้อมูลครบถ้วน
2. เมื่อผู้ให้บริการรับทราบ เข้าใจดีแล้ว ให้ลงนามใน **แบบบันทึกข้อตกลงเข้ารับบริการ** โดยมีพยานซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ร่วมลงนามกำกับด้วย
3. กรณีผู้ให้บริการที่เป็นเด็กและเยาวชน อายุต่ำกว่า 18 ปี ระบุชื่อ จะต้องมีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเป็นผู้ลงนามใน **แบบบันทึกข้อตกลงเข้ารับบริการ** เพื่อรับทราบสิทธิและเงื่อนไขบริการพร้อมผู้ให้บริการด้วย

ข้อควรคำนึงถึง

- การจัดบริการแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว เป็นการจัดสวัสดิการที่เน้น **ความรับผิดชอบร่วมกัน** ระหว่างผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ โดยผู้ให้บริการจะได้รับสวัสดิการตาม **สิทธิ** ที่ตนมี และจำเป็นต้อง **รับผิดชอบหน้าที่** ของตนเอง ในการให้ความร่วมมือและทำตามเงื่อนไข ข้อตกลงต่าง ๆ ของศูนย์ฯ เพื่อให้การจัดสวัสดิการดำเนินไปได้อย่างราบรื่น สัมฤทธิ์ผล และเกิดปัญหาข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

ข้อเน้นย้ำ

 เนื่องจากการเข้ารับบริการที่ศูนย์ฯ มีการจำกัดสิทธิบางประการของผู้ใช้บริการ การลงนามใน **บันทึกข้อตกลง** จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เนื่องจากเป็นการแสดงว่านักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ได้ชี้แจง **ข้อตกลง กฎระเบียบและเงื่อนไขต่าง ๆ** รวมถึง **ข้อจำกัด** ในการเข้าใช้บริการของศูนย์ฯ อย่างชัดเจน และผู้ให้บริการได้รับทราบเป็นอย่างดีแล้วจึงได้ลงนามไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หากเกิดกรณีเจ้าหน้าที่ได้จัดบริการตามมาตรฐานของศูนย์ฯ แล้วเกิดเหตุสุดวิสัยใด ๆ ต่อตัวผู้ให้บริการและบุตรระหว่างการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ที่สามารถชี้แจงกรณีดังกล่าวได้

 กรณีนักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงรายละเอียดต่างๆ เรียบร้อยแล้ว หากผู้ให้บริการ/ผู้ปกครองบางรายไม่ยินยอมลงนามในบันทึกข้อตกลงดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาเป็นรายกรณี โดยคำนึงถึง **สิทธิส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ** และความเหมาะสมในการจัดบริการ ตามความสามารถที่ศูนย์ฯ จะดำเนินการได้ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว

 แบบบันทึกข้อตกลง สามารถปรับใช้แบบฟอร์มอื่นที่แต่ละศูนย์ฯ เห็นสมควรได้

4

ประเมินความต้องการและจัดบริการที่จำเป็นเร่งด่วน

เป้าหมาย : ผู้ใช้บริการมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจที่จะเข้าสู่กระบวนการฝึกอาชีพ และร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ศูนย์ฯ จัดให้

เครื่องมือ : ทักษะการสังเกต, ทักษะการประเมิน, ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ

เอกสาร : แบบประเมินความเครียด, แบบคัดกรองโรคซึมเศร้า, แบบส่งต่อบริการ (Referral Form)

วิธีการ

1. นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่จัดบริการพื้นฐานที่จำเป็นให้แก่ผู้ให้บริการและบุตร ได้แก่ ที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ ตามที่แต่ละศูนย์เรียนรู้ กำหนด

2. นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ **ประเมินสภาวะทางร่างกาย** ของผู้ให้บริการและบุตรที่ติดตามเบื้องต้น หากพบว่ามีอาการบาดเจ็บ หรือมีบาดแผลตามร่างกายภายนอก หรือได้รับแจ้งจากตัวผู้ให้บริการ/ผู้ปกครองว่ามีอาการบาดเจ็บ/เจ็บป่วยภายในร่างกาย ให้นำนักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ส่งตัวผู้ให้บริการไปยัง **สถานพยาบาลที่ใกล้เคียง** เพื่อการตรวจรักษาในทันที

3. หากประเมินแล้วพบว่ามีอาการบาดเจ็บ/เจ็บป่วยเล็กน้อย ไม่รุนแรง สามารถพิจารณาส่งตัวผู้ให้บริการ/บุตรเข้ารับการรักษาพยาบาลในวันถัดไปได้

4. นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ทำการประเมินสภาวะจิตใจของผู้ให้บริการเบื้องต้น โดยใช้ **แบบประเมินความเครียด** และ **แบบคัดกรองโรคซึมเศร้า** เป็นหลัก นอกจากนี้ ให้สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ให้บริการและบุตรที่มีลักษณะอาการผิดปกติต่าง ๆ ร่วมด้วย เช่น มีอาการสั่น หวาดกลัว วิดกกังวล เหม่อลอย ตอบสนองช้า หรือแยกตัวออกจากสังคม หากผลการประเมินพบว่าผู้ให้บริการมีความเครียดสูง มีภาวะซึมเศร้า หรือมีพฤติกรรมที่ผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้พิจารณาส่งตัวผู้ให้บริการเข้ารับบริการประเมินจากนักจิตวิทยา/จิตแพทย์/ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือจัดกิจกรรมบำบัดตามความเหมาะสม

5. ให้พิจารณาว่าผู้ให้บริการที่มีการเจ็บป่วยทางกาย/จิต จะสามารถเข้าอบรมฝึกอาชีพได้หรือไม่

วิธีการ

6. กรณีผู้ให้บริการประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและยังคงอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย หรือถูกคุกคามจากคู่กรณี และผู้ให้บริการมีความประสงค์จะแจ้งความดำเนินคดี รวมทั้งกรณีการขอรับความคุ้มครองชั่วคราว/ต้องการที่พักพิงชั่วคราว หรือในกรณีที่สังเกตพบว่าเด็กอาจถูกกระทำด้วยความรุนแรงมา ให้นำนักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ **ประสานงาน** กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ/อัยการ/บ้านพักเด็กและครอบครัว หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความคุ้มครองช่วยเหลือผู้ให้บริการและบุตร

ข้อควรคำนึง

นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ไม่ควรมองข้ามอาการบาดเจ็บ/เจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ หรือโรคติดต่อต่าง ๆ ของผู้ให้บริการและบุตร เช่น เป็นหวัด ท้องเสีย เป็นต้น เนื่องจากอาการบาดเจ็บ/เจ็บป่วย/โรคติดต่อเหล่านั้นอาจมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อตัวผู้ให้บริการหรือเกิดการติดต่อแพร่ระบาดไปยังผู้ให้บริการรายอื่น ๆ ได้

5

วางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตระยะยาว ครอบคลุมรอบด้าน

เป้าหมาย : มีแผนพัฒนารายบุคคลและแผนพัฒนาครอบครัวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้บริการและครอบครัวในระยะต่าง ๆ (ผู้ให้บริการร่วมวางแผนกับเจ้าหน้าที่)

เครื่องมือ : เทคนิคการตั้งเป้าหมาย SMART GOAL, หลักการสร้างการมีส่วนร่วม

แบบฟอร์ม : แผนพัฒนารายบุคคล, แผนพัฒนาครอบครัว (สมุดพกครอบครัว)

วิธีการ

1. นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่วางแผนพัฒนารายบุคคล **ร่วมกับ** ผู้ใช้บริการ ครอบคลุมความต้องการทั้งทางด้านกาย จิต สังคม-เศรษฐกิจ โดยกำหนดแผนความต้องการระยะสั้น กลาง และระยะยาว (เน้นเป้าหมายที่ชัดเจน วัดผลได้ มีแนวทางการพัฒนาที่เป็นไปได้ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงและพื้นฐานของทรัพยากร/ศักยภาพของผู้ใช้บริการและครอบครัว หรือที่ผู้ให้บริการ/ครอบครัวจะสามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด)
2. นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่วางแผนพัฒนาครอบครัว **ร่วมกับ** ผู้ใช้บริการและครอบครัว โดยยึดหลักการรับผิดชอบต่อปัญหาและความต้องการร่วมกัน เน้นการพัฒนาความสัมพันธ์ใน

! ข้อเน้นย้ำ

ในการวางแผนจัดบริการใด ๆ นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการและครอบครัว และควรเน้นให้ผู้บริการได้ **มีส่วนร่วม** ในการระบุปัญหา กำหนดแผน และ **ตัดสินใจ** เลือกบริการต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์

* นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ ต้องไม่ชี้นำ บีบ บังคับหรือตัดสินใจให้ผู้บริการต้องเลือกทางใดทางหนึ่งที่ไม่ได้เป็นความประสงค์อย่างแท้จริงของผู้บริการเอง

เทคนิคการตั้งเป้าหมาย SMART GOAL

S - Specific เจาะจง – เป้าหมายต้องมีความเจาะจง เรียบง่าย แต่ก็มีค่าที่ทำได้

M - Measurable วัดผลได้ – เป้าหมายต้องสามารถวัดผลได้ ซึ่งการวัดผลทำให้บอกได้ว่าเป้าหมายนี้ประสบความสำเร็จหรือเปล่า

A - Achievable บรรลุผลได้ – เป้าหมายต้องสามารถบรรลุผลได้จริง แต่ก็ต้องมีความท้าทาย

R - Realistic สอดคล้องกับความเป็นจริง – เป้าหมายต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง

T - Timely อยู่ในกรอบเวลา – เป้าหมายต้องมีกำหนดช่วงเวลาการวัดผลที่ชัดเจน

ตัวอย่างการตั้งเป้าหมาย

รายการ

- ☉ ผู้ใช้บริการสามารถฝึกอาชีพภายในศูนย์ฯ ครบตามกำหนดหนดชั่วโมงในการอบรมแต่ละวิชา

รายครอบครัว

- ☉ ผู้ใช้บริการและครอบครัวสามารถปรับปรุงวิธีการสื่อสารกันภายในครอบครัว โดยเริ่มใช้การสื่อสารเชิงบวกกับครอบครัว และมีความก้าวหน้าในรอบการลงเยี่ยมบ้านครั้งต่อไป (1 เดือน, 2 เดือน ฯลฯ)

6

จัดบริการตามแผน

เป้าหมาย : ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและครอบครัว

เครื่องมือ : เทคนิคการให้ข้อมูล เทคนิคการให้คำปรึกษา, กิจกรรมสำหรับเด็ก, ข้อมูลบริการด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งช่องทางการติดต่อ (QR code/ภาคผนวก)

แบบฟอร์ม : แผนพัฒนารายบุคคล, แผนพัฒนาครอบครัว (สมุดพกครอบครัว)

จัดบริการโดยตรงสำหรับแม่/พ่อเลี้ยงเดี่ยว

จัดบริการที่พักอาศัย ปีจัย 4

1. กรณีผู้ใช้บริการประสงค์เข้าอบรมฝึกอาชีพในศูนย์ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่จัดบริการที่พักอาศัย พร้อมสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น (ตามขั้นตอนที่ 4) (กรณีการฝึกอาชีพในชุมชน ให้เจ้าหน้าที่จัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมให้แก่กลุ่มผู้ใช้บริการตามความเหมาะสม)

จัดบริการอบรม ฝึกอาชีพ

2. เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรอบรมของศูนย์ฯ ประเมินความกดดัน/ความสนใจส่วนบุคคล ความต้องการของตลาด และแนะนำหลักสูตรฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับผู้ใช้บริการแต่ละราย เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ
3. **ให้ผู้ใช้บริการเป็นผู้ตัดสินใจเลือกหลักสูตรการอบรม (ตามหลักสูตรที่มี) ด้วยตนเอง** ไม่บังคับเลือกหรือสุ่มเลือกให้
4. จัดให้ผู้ใช้บริการเข้าอบรมฝึกอาชีพในหลักสูตรต่าง ๆ ตามความสนใจของผู้ใช้บริการจนครบกำหนด พร้อมวัดผลความก้าวหน้าและให้การอำนวยความสะดวกเป็นระยะ ๆ

จัดหาแหล่งงาน/สร้างรายได้

5. เมื่อจบการอบรมหลักสูตรฝึกอาชีพแล้ว ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ สอบถามความสนใจในการประกอบอาชีพ และสร้างรายได้ของผู้ใช้บริการ จัดหาทางเลือกในการประกอบอาชีพ / หาแหล่งงานที่หลากหลายตามพื้นที่ของแต่ละศูนย์ / หาแหล่งทุนที่เข้าถึงได้เพื่อสนับสนุนการเริ่มต้นอาชีพแก่ผู้ใช้บริการ

สิ่งที่ควรทำ

- ✓ ให้ข้อมูลทางเลือกบริการด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอเพื่อให้ผู้ใช้บริการเลือกบริการที่เหมาะสมกับตนเอง
- ✓ กรณีผู้ใช้บริการไม่สามารถตัดสินใจเลือกบริการได้เอง เจ้าหน้าที่สามารถช่วยค้นหาศักยภาพ ความถนัด โอกาสทางอาชีพ และแนะแนวทางที่เป็นไปได้แล้วจึงให้ผู้ใช้บริการตัดสินใจด้วยตนเอง
- ✓ ติดตามความก้าวหน้าของกฎหมาย/นโยบายด้านสวัสดิการสังคมต่างๆ ศึกษาทางเลือกแหล่งงาน/แหล่งทุนเพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันแก่ผู้ใช้บริการ

สิ่งที่ไม่ควรทำ

- ✗ ชี้นำ/บอกให้ผู้ใช้บริการต้องทำ หรือไม่ทำอะไรซึ่งไม่ได้เกิดจากการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ (ยกเว้นการทำกฎระเบียบของศูนย์) เช่น บอกให้ผู้ใช้บริการ เลือกอบรมหลักสูตรต่างๆ ทั้งๆ ที่ผู้ใช้บริการไม่สนใจ หรือไม่แน่ใจว่าสนใจจริงหรือไม่
- ✗ ตัดสินใจแทนผู้ใช้บริการในการเลือกบริการ เช่น การเลือกหลักสูตรอบรมให้เลือกที่ทำงานให้ โดยไม่สอบถามความคิดเห็น ฯลฯ

จัดบริการสำหรับเด็ก ที่ติดตามผู้ใช้บริการ

1. แจ้งให้ผู้ใช้บริการรับทราบข้อกำหนดและข้อจำกัดในการฝากดูแลบุตรระหว่างเข้าอบรมฝึกอาชีพฯ โดยมีหนังสือการยินยอมในการฝากดูแลบุตร (ขั้นตอนที่ 3)
2. จัดที่พักที่ปลอดภัยสำหรับเด็กตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพของผู้ใช้บริการ อาจอยู่ร่วมกับมารดา/บิดา หรือแยกส่วนตามความเหมาะสม
3. จัดอาหารที่เหมาะสมกับช่วงวัย โดยคำนึงถึงข้อจำกัดของเด็ก เช่น อาหารที่แพ้ตามที่ผู้ปกครองได้แจ้งไว้ต่อเจ้าหน้าที่ในแบบบันทึกข้อตกลงฯ (ขั้นตอนที่ 3)
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย 2-6 ปี โดยสามารถเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก สามารถจัดเป็นกิจกรรมกลุ่ม หรือกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการรายบุคคลก็ได้ (ตัวอย่างตามภาคผนวกหรือกิจกรรมของแต่ละศูนย์)
5. สังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัน/ช่วงเวลา หากพบพฤติกรรมหรืออาการใด ๆ ที่ผิดปกติ ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่แจ้งต่อผู้ปกครองเด็ก/ ผู้บังคับบัญชา/ทีมงาน เพื่อพิจารณาหาแนวทางการจัดการที่เหมาะสมต่อไป
6. ประสานงานกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการดูแลเด็ก เช่น บ้านพักเด็ก สถานสงเคราะห์เด็กในพื้นที่ โรงพยาบาลเด็ก เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านแนวทางการดูแลเด็กเพิ่มเติม, วัสดุอุปกรณ์ ชุดข้อมูลความรู้ สื่อส่งเสริมพัฒนาการ ฯลฯ

กรณีผู้ใช้บริการมีความต้องการในด้านอื่น ๆ ที่ทางศูนย์ฯ ไม่สามารถจัดบริการให้โดยตรง ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ (ภาครัฐ/ภาคเอกชน/องค์กรภาคประชาสังคม/ชุมชน) เพื่อส่งต่อผู้ใช้บริการไปยังหน่วยดังกล่าว (ข้อมูลติดต่อหน่วยงานต่าง ๆ ดังภาคผนวก)

บริการให้ข้อมูลคำปรึกษา

1. กรณีผู้มาติดต่อใช้บริการ ในขั้นตอนที่ 1 ไม่ประสงค์เข้าอบรมฝึกอาชีพที่ศูนย์ฯ ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่จัดบริการให้ข้อมูลคำปรึกษาตามความต้องการของผู้มาติดต่อใช้บริการได้ทันที (ตั้งลูกตรสี่ส้ม) และประสานงานส่งต่อบริการไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เส้นประสี่ส้ม)
2. กรณีผู้มาติดต่อใช้บริการ ในขั้นตอนที่ 1 เข้าใช้บริการและอบรมฝึกอาชีพที่ศูนย์ฯ ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่จัดบริการให้ข้อมูล คำปรึกษาในด้านต่อไปนี้
  - ด้านสุขภาพกาย/จิต
  - ด้านครอบครัว-บุตร
  - ด้านการศึกษา
  - ด้านเศรษฐกิจ
  - ด้านสวัสดิการสังคม (สตรี,เด็ก,ผู้สูงอายุ,คนพิการ)
  - ด้านกฎหมาย
  - ด้านสวัสดิการอื่น ๆ

** การให้ข้อมูล คำปรึกษาด้านต่าง ๆ สามารถดำเนินการได้ตลอดระยะเวลาที่ผู้ใช้บริการเข้าใช้บริการที่ศูนย์ ไม่จำเป็นต้องรอให้จบกระบวนการฝึกอาชีพก่อน

ข้อเน้นย้ำ การจัดบริการแก่เด็ก จำเป็นต้องคำนึงถึงข้อกฎหมาย หลักการสากลด้านสิทธิเด็ก ความรู้ ความเข้าใจด้านพัฒนาการเด็ก และจำเป็นต้องดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งการจัดบริการแก่เด็ก **ไม่ใช่ภารกิจหลัก** ของเรียนรู้อารมณ์พัฒนาสตรี ดังนั้น ศูนย์ฯ จึงไม่สามารถจัดบริการได้อย่างครอบคลุมความต้องการของเด็กทั้งหมด ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่จึงจำเป็นต้องชี้แจงข้อจำกัดเหล่านี้ให้ผู้ใช้บริการทราบแต่เบื้องต้น และต้องประสานงานกับหน่วยงานเฉพาะทางด้านเด็กในพื้นที่ เพื่อบูรณาการการจัดบริการแก่เด็กร่วมกัน

บริการประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7

ติดตามประเมินผล

เป้าหมาย : ผู้ใช้บริการได้รับการติดตามประเมินความก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ภายหลังจากเข้ารับบริการจากศูนย์ฯ

เครื่องมือ : ทักษะการประเมิน, ทักษะการสังเกต, ทักษะการลงเยี่ยมบ้าน, ทักษะการให้การปรึกษา, ทักษะการยุติการให้บริการ

แบบฟอร์ม : แบบประเมินความพึงพอใจ, แผนพัฒนารายบุคคล, แผนพัฒนาครอบครัว (สมุดพกครอบครัว)

วิธีการ

1. เมื่อผู้ใช้บริการเข้าอบรมฝึกอาชีพในหลักสูตรที่ตนสนใจจนครบตามกำหนดแล้ว นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ต้องจัดให้ผู้ใช้บริการทำแบบ**ประเมินความพึงพอใจ**ต่อการเข้าใช้บริการที่ศูนย์ฯ ก่อนยุติบริการ

2. นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ ร่วมกับผู้ใช้บริการ :

➤ **ประเมินผลความก้าวหน้าตามแผนพัฒนารายบุคคล/แผนพัฒนาครอบครัว**ที่ได้จัดทำไว้ร่วมกัน (ขั้นตอนที่ 5) ตรวจสอบว่ามีข้อใดบรรลุเป้าหมาย/ไม่บรรลุเป้าหมาย (แผนระยะสั้น) เช่น ผู้ใช้บริการเข้าอบรมฝึกอาชีพจนจบหลักสูตรหรือไม่ มีความรู้ ทักษะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ผ่านการประเมินผลของหลักสูตรหรือไม่

➤ สืบค้นสาเหตุที่เป็นอุปสรรคให้ไม่บรรลุเป้าหมาย และพิจารณา**ปรับปรุงแผน/กำหนดเป้าหมาย**ใหม่ที่สามารถบรรลุได้จริง รวมถึงวางแผนการจัดบริการอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้บรรลุความต้องการ

➤ ร่วมกัน**วางแผนการพัฒนาฯ ระยะกลาง และระยะยาว** ในประเด็นต่าง ๆ (สุขภาพกาย- สุขภาพจิต ครอบครัว-บุตร การศึกษา อาชีพและรายได้ สวัสดิการสังคมของตนเองและบุคคลในครอบครัว กฎหมายและความยุติธรรม ฯลฯ) ผู้ใช้บริการต้องมีอาชีพมีรายได้ภายใน 2 อาทิตย์หลังจบการอบรม

สำหรับการประเมินผลการจัดบริการแก่เด็กที่ติดตามผู้ใช้บริการ ให้รวมอยู่ในแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง การประเมินตามแผนพัฒนา (ข้อ 2) และการประเมินผลผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

วิธีการ :

3. จัดทำแผนการติดตามประเมินผล พร้อมทั้งกำหนดวิธีการติดตามที่**ผู้ใช้บริการยินยอม** เช่น การลงเยี่ยมบ้านโดยเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ตามช่วงเวลา การสอบถามข้อมูลทางโทรศัพท์ การประสานให้หน่วยงาน/อพม. หรืออาสาสมัครในพื้นที่เป็นผู้เยี่ยมบ้านแทน ฯลฯ เพื่อติดตามความก้าวหน้าผู้ใช้บริการหลังออกจากศูนย์ฯ ตามแผนพัฒนาฯ

4. กำหนดข้อตกลงในการยุติบริการ กรณีผู้ใช้บริการขาดการติดต่อเป็นระยะเวลานานเท่าใด ภายหลังจากออกจากศูนย์ฯ และเงื่อนไขการกลับเข้าสู่บริการอีกครั้ง

⚠ ข้อควรคำนึง

ควรมีการทำข้อตกลงร่วมกับผู้ใช้บริการเกี่ยวกับวิธีการติดตามประเมินผล ก่อนที่ผู้ใช้บริการจะออกจากศูนย์ฯ โดยคำนึงถึง**ความสะดวกและความยินยอมของผู้ใช้บริการ** เป็นหลัก เช่น สะดวกให้เจ้าหน้าที่ลงเยี่ยมบ้านหรือไม่ ช่วงเวลาใด ข้อกังวลหากมีเจ้าหน้าที่ไปเยี่ยมบ้าน ความต้องการปกปิดข้อมูล ไม่เปิดเผยต่อชุมชน หรือสามารถให้หน่วยงาน/อาสาสมัครในพื้นที่ไปเยี่ยมบ้านแทนได้ เป็นต้น โดยจะทำข้อตกลงยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร หรือเป็นการตกลงปากเปล่า แล้วแต่กรณี

8

สิ้นสุดการให้บริการ

เป้าหมาย : ผู้ใช้บริการได้รับบริการจากศูนย์ฯ ความต้องการได้รับการตอบสนอง และพร้อมยุติบริการ

เครื่องมือ : ทักษะการประเมิน, ทักษะการสังเกต, ทักษะการลงเยี่ยมบ้าน, ทักษะการให้การปรึกษา, ทักษะการยุติการให้บริการ

แบบฟอร์ม : แบบยุติการให้บริการ, สมุดพกครอบครัว

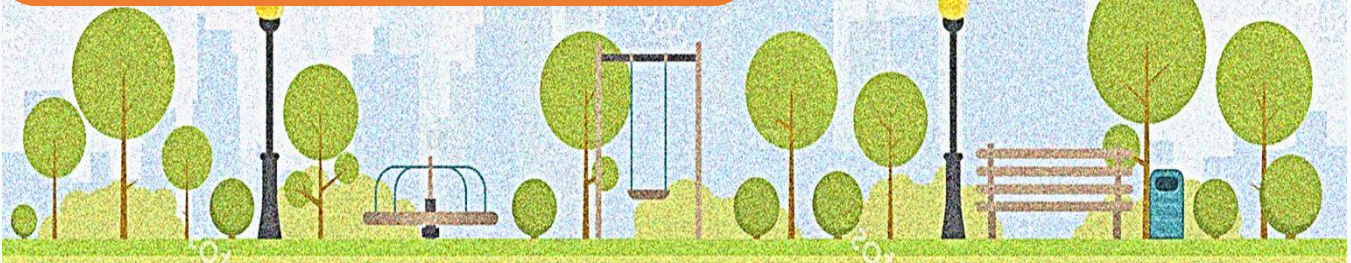
วิธีการ

นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ จะพิจารณายุติการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการในกรณี :

- ✓ เมื่อปัญหาความต้องการของผู้ใช้บริการและครอบครัวในด้านต่างๆ ตามที่ระบุในแผนพัฒนารายบุคคลและแผนพัฒนาครอบครัว **ได้รับการตอบสนองหรือเติมเต็ม** เรียบร้อยแล้ว เช่น ผู้ใช้บริการเข้าอบรมฝึกอาชีพจนจบหลักสูตรและไม่ประสงค์ใช้บริการด้านอื่นๆ ต่อไป
- ✓ เมื่อผู้ใช้บริการ **ประสงค์จะยุติบริการ** และแจ้งความประสงค์ต่อเจ้าหน้าที่ ไม่ว่าจะอยู่ในขั้นตอนใดของบริการ
- ✓ เมื่อผู้ใช้บริการ **ขาดการติดต่อ** / ไม่สามารถติดตามได้เป็นระยะเวลาติดต่อกัน ตามกำหนดที่ได้ตกลงกันไว้กับเจ้าหน้าที่
- ✓ เมื่อได้ **ส่งต่อ** ผู้ใช้บริการเข้าใช้บริการด้านอื่นๆ จากหน่วยงานเฉพาะทางต่างๆ และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริการของศูนย์ฯ แล้ว
- ✓ เมื่อนักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่พิจารณา **เห็นสมควรยุติบริการ** ด้วยเหตุอันสมควรอื่นๆ

⚠️ ข้อควรคำนึง

ผู้ให้บริการที่ได้ใช้บริการต่างๆ จากศูนย์จนเสร็จสิ้น และยุติการให้บริการแล้ว ในอนาคตหากพบว่าผู้ให้บริการรายดังกล่าวและครอบครัวประสบปัญหาความจำเป็นด้านใด ๆ เพิ่มเติม ซึ่งศูนย์สามารถจัดบริการให้ได้ ก็สามารถกลับเข้ารับบริการที่ศูนย์ได้อีก ทั้งนี้ ให้นักสังคมฯ/เจ้าหน้าที่ประเมินสภาพปัญหาความจำเป็นของผู้ใช้บริการตามบริบทปัจจุบัน/ ความเชื่อมโยงกับปัญหาเดิม และเงื่อนไขในการกลับเข้าสู่บริการอีกครั้ง (**เริ่มต้นกระบวนการใหม่**)

ส่วนที่ 4

ภาคผนวก

เอกสารสำหรับ

ศึกษาเพิ่มเติม

QR CODE

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

เครื่องมือทางสังคมสงเคราะห์

หลักการ เทคนิค ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	รวบรวมเครื่องมือทางสังคมสงเคราะห์	รวบรวมเครื่องมือทางสังคมสงเคราะห์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้บริการแก่แม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว เช่น ทักษะการสืบค้นข้อเท็จจริง ทักษะการให้คำปรึกษา ฯลฯ	

บริการแรกรับ

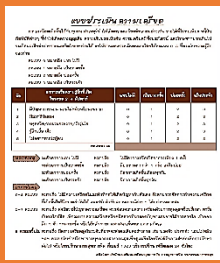

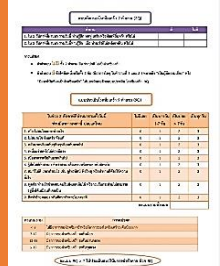
ขั้นตอนที่ 1, 2, 3 แนะนำบริการ สัมภาษณ์ข้อมูล ทำข้อตกลงการเข้าใช้บริการ

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	แบบสอบถามประวัติผู้รับบริการ ฝึกอบรมวิชาชีพของ ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรี และครอบครัว..... จังหวัด.....	แบบฟอร์มสำหรับแต่ละศูนย์ฯ ใช้บันทึกประวัติผู้เข้ารับบริการฝึกอาชีพ	
	สมุดพกครอบครัว	สมุดพกสำหรับการติดตามประเมินสภาวะครอบครัวในด้านต่างๆ	
	บันทึกข้อตกลงในการเข้าใช้ บริการ ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและ ครอบครัว..... จังหวัด.....	ใช้สำหรับแสดงความจำนงและยินยอมเข้าใช้บริการที่ศูนย์ฯ	

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

ประเมินวินิจจัย

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความต้องการและจัดบริการที่จำเป็นเร่งด่วน

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	แบบประเมินความเครียด	ใช้สำหรับประเมินระดับความเครียดของบุคคลทั่วไป	
	แบบประเมินโรคซึมเศร้า	1. แบบคัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q) 2. แบบประเมินโรคซึมเศร้า 9 คำถาม (9Q) 3. แบบประเมินการฆ่าตัวตาย 8 คำถาม (8Q) * ใช้สำหรับประเมินสภาวะจิตใจเบื้องต้นของผู้เข้ารับบริการฝึกอาชีพ	

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	หลักสูตรโรงเรียนครอบครัว: การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว (สำหรับบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับครอบครัว)	นำเสนอข้อมูลที่จะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของครอบครัวและแนวทางให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดูแลสมาชิกครอบครัวที่เหมาะสม เนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลครอบครัวตามระยะพัฒนาการครอบครัว เริ่มจากระยะเตรียมตัวก่อนแต่งงานจนถึงระยะที่ครอบครัวมีสมาชิกหรือบุตรวัยต่างๆ จนสุดท้ายเมื่อเข้าสู่ครอบครัววัยชรา ที่แต่ละระยะมีลักษณะครอบครัว ความต้องการของสมาชิกและปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน	
	หลักสูตรโรงเรียนครอบครัว: การเตรียมความพร้อมพ่อแม่ใหม่และทั่วไป (สำหรับบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับครอบครัว)		

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	ชุดฝึกอบรม โรงเรียนครอบครัวในชุมชน: ชุดที่ 1 เตรียมความพร้อม การมีครอบครัว		
	ชุดฝึกอบรม โรงเรียนครอบครัวในชุมชน: ชุดที่ 2 เตรียมพร้อมพ่อแม่ มือใหม่	ประกอบด้วยเนื้อหาความรู้ที่จำเป็นสำหรับ ครอบครัวแต่ละช่วงวัย แผนการจัดกิจกรรม เรียนรู้ของครอบครัว ตัวอย่างเครื่องมือใน การจัดกิจกรรม และแบบวัดผลการอบรม สำหรับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	
	ชุดฝึกอบรม โรงเรียนครอบครัวในชุมชน: ชุดที่ 3 ครอบครัวที่มีลูก วัยรุ่น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทีมวิทยากร ด้านครอบครัวระดับจังหวัด ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้มแข็งของ ครอบครัว	
	ชุดฝึกอบรม โรงเรียนครอบครัวในชุมชน: ชุดที่ 4 เสริมสร้างคุณค่า ผู้สูงอายุในครอบครัว		

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	หลักสูตรการอบรมและ บริการศูนย์เรียนรู้	ประกอบข้อมูลหลักสูตรการฝึกอาชีพต่างๆ และบริการที่ศูนย์ฯ จัดให้แก่ผู้เข้ารับบริการ รวมถึงหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ เงื่อนไขในการ เข้ารับบริการ	
	การให้คำปรึกษา (Counseling)	สรุปกระบวนการให้คำปรึกษาพร้อมเทคนิค การให้คำปรึกษา	
	การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ ของเด็ก	Mind map การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและ แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการ เรียนรู้ของเด็ก แสดงตามหมวดหมู่ต่างๆ	
	คู่มือการดำเนินงาน โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการ เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ขั้นตอน แนวทาง พร้อมทั้งเอกสาร แบบฟอร์มที่ใช้ ประกอบการดำเนินงาน รวมถึงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางใน การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน	
	ระเบียบกรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว ว่าด้วยการช่วยเหลือสตรี หรือครอบครัวที่ประสบ ปัญหาทางสังคม พ.ศ. 2560	กำหนดค่านิยาม ความหมาย และวิธีการ ช่วยเหลือสตรีที่ประสบปัญหาทางสังคม พร้อมระบุเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง	

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว

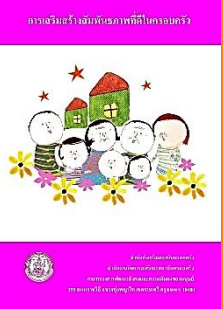

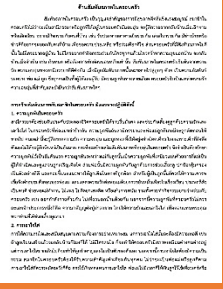
เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
 	<p>คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข</p>	<p>การฝึกสอนให้เด็กมีความรู้ (what you know) อย่างเดียวไม่พอ เด็กต้องมีความเฉลียวฉลาด (Executive Function) ด้วย EF = The ability to use what you know คู่มือนี้ มีการฝึกทักษะความเฉลียวฉลาด (Executive Function : EF) เพื่อให้เด็กรู้จักรอและให้เกียรติผู้อื่น และใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสม และปรับการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ เป็นการกระตุ้นการทำงานของสมองอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	
	<p>ความรู้สำหรับพ่อแม่่มือใหม่</p>	<p>คำแนะนำเพื่อให้พ่อแม่ มือใหม่ตลอดจนผู้ที่ตัดสินใจจะมีชีวิตคู่ และเริ่มต้นสร้างครอบครัวใหม่ ได้มีแนวคิด แนวปฏิบัติ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตครอบครัว และการเลี้ยงลูกให้เหมาะสมตามพัฒนาการและช่วงวัย</p>	
	<p>“อยู่ด้วยกันวันอาทิตย์” คู่มือการใช้เวลาอย่างมีคุณภาพกับครอบครัว</p>	<p>แนวทางให้สมาชิกในครอบครัวได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ เพื่อร่วมกันสร้างครอบครัวให้อบอุ่นเข้มแข็ง</p>	
	<p>คู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับพ่อแม่เด็ก 0-5 ปี โดย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข</p>	<p>แนวทางในการประชาสัมพันธ์และ เผยแพร่ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กให้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ตั้งแต่แรกเกิด เพื่อให้เด็กไทยมีสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น และเติบโตเป็นทรัพยากร บุคคลที่มีคุณภาพ</p>	

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยว การให้ข้อมูล คำปรึกษา การส่งต่อ

ด้านครอบครัว

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	<p>นियามและประเภทครอบครัว</p>	<p>ให้คำนิยามคำว่า “ครอบครัว” รูปแบบลักษณะของครอบครัว เพื่อการอ้างอิงและการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ครอบครัวและการจำแนกประเภทครอบครัว</p>	
	<p>การเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว</p>	<p>ให้คำนิยามคำว่า “ครอบครัว” รูปแบบลักษณะของครอบครัว บทบาทหน้าที่ของครอบครัวต่อสังคม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว วิธีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เพื่อศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันครอบครัวในสังคมไทย</p>	
	<p>คู่มือการเลี้ยงดูลูกวัยแรกเกิด - 6 ปี เพื่อให้ลูกน้อยเป็นคนดี มีคุณภาพ และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข</p>	<p>แนะนำวิธีการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องทั้งทาง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ให้พ่อแม่ได้มีความรู้เพียงพอในการเลี้ยงดูลูก รู้จักปรับวิถีการดำเนินชีวิตภายในครอบครัว ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อหล่อหลอมให้ลูกเติบโตเป็นคนดีมีคุณภาพ สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข</p>	
	<p>เอกสารอ่านเพิ่มเติมด้านสัมพันธภาพในครอบครัว</p>	<p>แนวทางปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว - การสร้างความผูกพันในครอบครัว การเอาใจใส่ ความเข้าใจ การพูดจา และอุปสรรคสำคัญในการสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่นในครอบครัว</p>	

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยว การให้ข้อมูล คำปรึกษา การส่งต่อ

ด้านครอบครัว

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
<p>เอกสารแนบ</p> <p>1. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว 2. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว 3. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>4. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>5. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>6. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>7. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>8. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>9. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>10. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p>	<p>เอกสารอ่านเพิ่มเติม ด้านสุขภาวะครอบครัว</p>	<p>การถอดรหัสสารพัฒนาครอบครัวอบอุ่นใน 3 องค์ประกอบ 1) สัมพันธภาพ 2) บทบาทหน้าที่ และ 3) การพึ่งตนเองได้เมื่อต้องเผชิญกับวิกฤติทางเศรษฐกิจ ครอบครัวอยู่รอดได้หรือไม่ โดยมีการศึกษาข้อมูลในพื้นที่ 4 ภูมิภาค และนำผลการศึกษามากำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ.2560 - 2564</p>	

ด้านการศึกษา

<p>22. การศึกษา</p> <p>1. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>2. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>3. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>4. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>5. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>6. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>7. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>8. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>9. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>10. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ทุนการศึกษาภาคบังคับของมารดาและบุตร ➢ ทุนการศึกษา/กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ➢ แนะนำแนวทางการศึกษาต่อ 	<p>ข้อมูลติดต่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ➢ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพม.ในสังกัด)/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ➢ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ส่วนภูมิภาคและ กทม. 	
---	--	---	---

ด้านเศรษฐกิจ อาชีพและการมีงานทำ

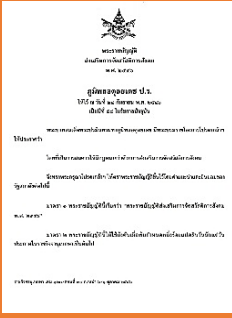

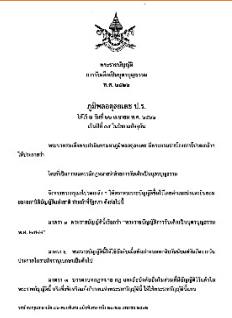
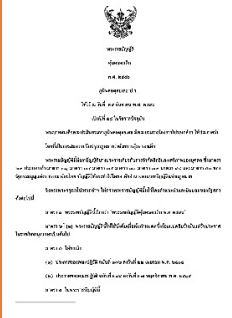
<p>23. การมีงานทำ</p> <p>1. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>2. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>3. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>4. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>5. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>6. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>7. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>8. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>9. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p> <p>10. วัตถุประสงค์การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ แนะนำอาชีพ ➢ การหางานทำ ➢ การหาตลาดและแหล่งทุนประกอบอาชีพ ➢ วินัยการเงินการออม/บัญชีครัวเรือน 	<p>ข้อมูลติดต่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ สำนักงานแรงงานจังหวัด 77 จังหวัด ➢ ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีฯ 9 แห่ง ➢ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพฯ 10 แห่ง ➢ กองทุนการออมแห่งชาติ 	
---	--	--	---

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยว การให้ข้อมูล คำปรึกษา การส่งต่อ

ด้านกฎหมาย

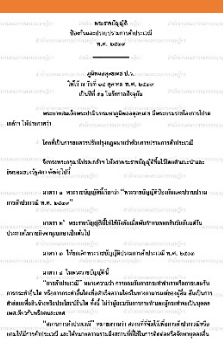

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546	กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม เป็นกฎหมายแม่บทในการจัดสวัสดิการสังคมทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม	
	พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522	กำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม โดยคำนึงประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ และป้องกันการค้าเด็กในรูปของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของบิดามารดาที่แท้จริงของเด็ก ตลอดจนประโยชน์ของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม	
	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับวิธีการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ฯลฯ	

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยว การให้ข้อมูล คำปรึกษา การส่งต่อ

ด้านกฎหมาย

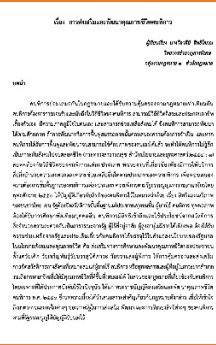

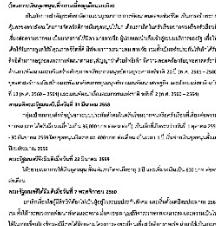
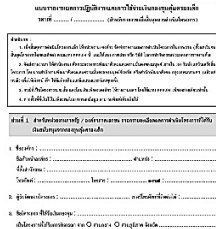
เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	<p>พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550</p>	<p>กำหนดมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่บุคคลในครอบครัว มาตรการในการส่งเสริมพัฒนา และคุ้มครองสถาบันครอบครัว เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงกำหนดให้มีการบำบัดฟื้นฟู และเยียวยาผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว</p>	
	<p>พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562</p>	<p>กำหนดค่านิยามการค้าประเวณี ลักษณะการค้าประเวณี อำนาจหน้าที่คณะกรรมการและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ มาตรการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ รวมถึงบทลงโทษผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองบุคคลโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่อาจถูกล่อลวงหรือชักพาไปเพื่อการค้าประเวณี</p>	
	<p>พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539</p>	<p>กำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนสากล ตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี</p>	
	<p>พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558</p>		

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยว การให้ข้อมูล คำปรึกษา การส่งต่อ

ด้านสวัสดิการสังคม

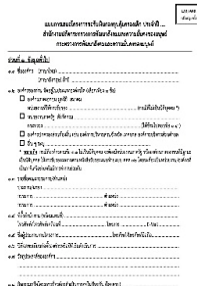

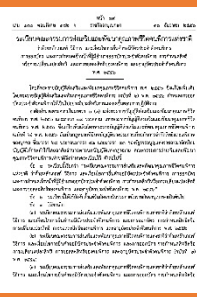
เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
 <p>คู่มือการปฏิบัติงาน กองทุนคุ้มครองเด็ก</p> <p>กองกิจการชุมชน สำนักงานโครงการงานด้านสังคมและสวัสดิการชุมชน</p>	<p>คู่มือปฏิบัติงาน กองทุนคุ้มครองเด็ก</p>	<p>ประกอบด้วย ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนคุ้มครองเด็ก ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการสนับสนุนแก่เด็ก ครอบครัว ครอบครัวอุปถัมภ์ของเด็ก และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติสำหรับการสนับสนุนโครงการแก่หน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน การจัดการด้านการเงิน บัญชี และการรายงาน</p>	
	<p>การส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ</p>	<p>ให้รายละเอียดเกี่ยวกับ “คนพิการ” ตาม พรบ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ในด้านความหมาย ประเภท และหลักเกณฑ์ความพิการ คณะกรรมการฯ กรณีคนพิการถูกเลือกปฏิบัติ การยื่นขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ สิทธิเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ กองทุนฯ คนพิการ รวมถึงการจ้างงานคนพิการ</p>	
	<p>โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการ เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด</p>	<p>ให้รายละเอียดเกี่ยวกับที่มา หลักเกณฑ์ เงื่อนไขการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด และช่องทางการติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติม</p>	
	<p>แบบรายงานผลการ ปฏิบัติงานและการใช้จ่าย เงินกองทุนคุ้มครองเด็ก (แบบ คคด.04)</p>	<p>สำหรับหน่วยงาน/องค์กร จัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการในภาพรวม (ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการโดยละเอียด) ตามแบบ คคด.04 พร้อมคำชี้แจง</p>	

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยว การให้ข้อมูล คำปรึกษา การส่งต่อ

ด้านสวัสดิการสังคม

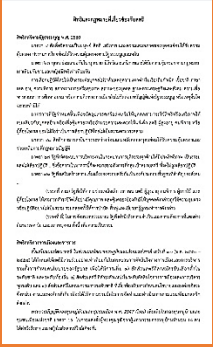
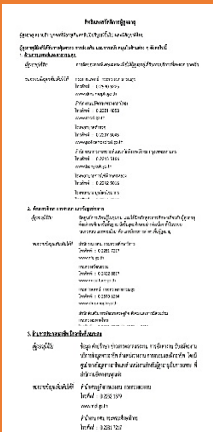

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	<p>แบบการเสนอโครงการ ขอรับเงินกองทุน คุ้มครองเด็ก (แบบ คคด.02)</p>	<p>แบบฟอร์มและเอกสารแนบท้าย (คคด.02) รวมทั้งคำชี้แจงรายละเอียด</p>	
	<p>ระเบียบกรมกิจการเด็ก และเยาวชน ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พ.ศ. 2562</p>	<p>กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินตามโครงการเงิน อุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ที่สอดคล้อง กับมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 26 มีนาคม 2562</p>	
	<p>ระเบียบกรมกิจการเด็ก และเยาวชน ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563</p>	<p>กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินตามโครงการเงิน อุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ที่สอดคล้อง กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19)</p>	
	<p>ระเบียบคณะกรรมการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2556</p>	<p>ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่น คำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ การออกบัตร และการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกบัตร ประจำตัวคนพิการ การกำหนดสิทธิหรือการ เปลี่ยนแปลงสิทธิ และการขอละสิทธิของคน พิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการ</p>	

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยว การให้ข้อมูล คำปรึกษา การส่งต่อ

ด้านสวัสดิการสังคม

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
 <p>สิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสตรี (27 ม.ค. 2564)</p>	<p>สิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสตรี (27 ม.ค. 2564)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ สิทธิตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ➤ สิทธิสตรีทางการเมืองและราชการ ➤ สิทธิสตรีด้านการศึกษา ➤ สิทธิในการจ้างงานและแรงงานสตรี ➤ สิทธิด้านสุขภาพอนามัย ➤ สิทธิด้านเศรษฐกิจและสังคม ➤ สิทธิการพัฒนาสตรีในชนบท ➤ การส่งเสริมความเสมอภาคทางกฎหมาย 	
 <p>สิทธิและสวัสดิการผู้สูงอายุ</p>	<p>สิทธิและสวัสดิการผู้สูงอายุ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ สิทธิด้านการแพทย์และสาธารณสุข ➤ ด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการสาธารณะอื่น ➤ ด้านการช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง ➤ ด้านการช่วยเหลือเงินเบี้ยยังชีพ ฯลฯ 	
 <p>สิทธิและสวัสดิการเพื่อประชาชน โดย สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>	<p>สิทธิและสวัสดิการเพื่อประชาชน โดย สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ สิทธิและสวัสดิการสำหรับเด็ก ➤ สิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี ➤ สิทธิและสวัสดิการสำหรับผู้ด้อยโอกาส ➤ สิทธิและสวัสดิการสำหรับคนพิการ ➤ สิทธิและสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ➤ ทำเนียบหน่วยงานที่ให้บริการติดต่อสอบถาม 	

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยว การให้ข้อมูล คำปรึกษา การส่งต่อ

ด้านสวัสดิการอื่นๆ

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
<p>คำขวัญ</p> <p>• แม่เลี้ยงเดี่ยว (การทรงงานดี) บุรุษไทยชนไทยรักผู้ยากไร้ อนุชาไทยมาช่วยผู้ทุกข์</p> <p>• นางศิลา ใจแข็ง โทร: 02-251-6592 0861265067</p> <p>รศ. สม. ฝ่ายบริหารงานและลูกค้าสัมพันธ์ - วรวิมลศรี ศรีจิตตินาคาร โทร: 02-251-6916 0910471270 ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว</p>	ด้านสวัสดิการ ที่อยู่อาศัยราคาถูก	<u>ข้อมูลติดต่อ</u> ➤ การเคหะแห่งชาติ ฝ่ายบริหารงานขาย และลูกค้าสัมพันธ์	
<p>สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ผู้ประสานงานระดับภูมิภาค</p> <p>1. ส. อธิชาดา โทรศัพท์ 0218 02001 ต่อ 200 ต่อ 11 สาขา 1 กรุงเทพฯ 10040 โทร: 0 218 02009</p> <p>โทรสาร 0 218 02021</p> <p>2. ส. อธิชาดา โทรศัพท์ 0218 02001 ต่อ 200 ต่อ 11 สาขา 1 กรุงเทพฯ 10040 โทร: 0 218 02004 ต่อ 888 ต่อ 11 สาขา 1 กรุงเทพฯ 10040 โทร: 0 218 02004 ต่อ 888 ต่อ 11 สาขา 1 กรุงเทพฯ 10040 โทรสาร 0 218 02006 ต่อ 2378 ต่อ 888</p>	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และธนาคารออมสิน	<u>ข้อมูลติดต่อ</u> ➤ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) สำนักงานกลางและสำนักงานภูมิภาค ➤ ธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่	

การประสานส่งต่อ (หน่วยงานภาครัฐ)

<p>ติดต่อ : โทร. กรุงเทพฯ 0 218 0211, 08 1998 1399 ต่อ 11 สาขา 1 กรุงเทพฯ 10040 โทรสาร 0 218 02021 ต่อ 11 สาขา 1 กรุงเทพฯ 10040</p> <p>ติดต่อ : โทร. เชียงใหม่ 0 53 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 เชียงใหม่ 50000</p> <p>ติดต่อ : โทร. นครราชสีมา 0 44 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 นครราชสีมา 30000</p> <p>ติดต่อ : โทร. นนทบุรี 0 2562 111 ต่อ 11 สาขา 1 นนทบุรี 11000</p> <p>ติดต่อ : โทร. พิษณุโลก 0 75 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 พิษณุโลก 61000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ภูเก็ต 0 76 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ภูเก็ต 80000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ขอนแก่น 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ขอนแก่น 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ยะลา 0 77 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ยะลา 90000</p> <p>ติดต่อ : โทร. หนองคาย 0 77 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 หนองคาย 80000</p> <p>ติดต่อ : โทร. หนองบัวลำภู 0 42 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 หนองบัวลำภู 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. อุบลราชธานี 0 45 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 อุบลราชธานี 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. อุตรดิตถ์ 0 55 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 อุตรดิตถ์ 50000</p> <p>ติดต่อ : โทร. พะเยา 0 54 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 พะเยา 50000</p> <p>ติดต่อ : โทร. แม่ฮ่องสอน 0 53 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 แม่ฮ่องสอน 50000</p> <p>ติดต่อ : โทร. เชียงราย 0 82 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 เชียงราย 80000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ลำปาง 0 53 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ลำปาง 50000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ลำพูน 0 53 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ลำพูน 50000</p> <p>ติดต่อ : โทร. สุโขทัย 0 57 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 สุโขทัย 50000</p> <p>ติดต่อ : โทร. กำแพงเพชร 0 55 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 กำแพงเพชร 50000</p> <p>ติดต่อ : โทร. พิจิตร 0 36 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 พิจิตร 30000</p> <p>ติดต่อ : โทร. นครสวรรค์ 0 36 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 นครสวรรค์ 30000</p> <p>ติดต่อ : โทร. อุทัยธานี 0 36 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 อุทัยธานี 30000</p> <p>ติดต่อ : โทร. สิงห์บุรี 0 36 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 สิงห์บุรี 30000</p> <p>ติดต่อ : โทร. อ่างทอง 0 36 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 อ่างทอง 30000</p> <p>ติดต่อ : โทร. สิงหนคร 0 36 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 สิงหนคร 30000</p> <p>ติดต่อ : โทร. นครปฐม 0 34 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 นครปฐม 30000</p> <p>ติดต่อ : โทร. นครศรีธรรมราช 0 75 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 นครศรีธรรมราช 80000</p> <p>ติดต่อ : โทร. สุราษฎร์ธานี 0 75 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 สุราษฎร์ธานี 80000</p> <p>ติดต่อ : โทร. นครพนม 0 42 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 นครพนม 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. มุกดาหาร 0 42 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 มุกดาหาร 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. บึงกาฬ 0 42 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 บึงกาฬ 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. สกลนคร 0 42 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 สกลนคร 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. นครราชสีมา 0 44 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 นครราชสีมา 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ขอนแก่น 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ขอนแก่น 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. มหาสารคาม 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 มหาสารคาม 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ร้อยเอ็ด 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ร้อยเอ็ด 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. กาฬสินธุ์ 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 กาฬสินธุ์ 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. นครราชสีมา 0 44 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 นครราชสีมา 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ขอนแก่น 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ขอนแก่น 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. มหาสารคาม 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 มหาสารคาม 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ร้อยเอ็ด 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ร้อยเอ็ด 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. กาฬสินธุ์ 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 กาฬสินธุ์ 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. นครราชสีมา 0 44 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 นครราชสีมา 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ขอนแก่น 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ขอนแก่น 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. มหาสารคาม 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 มหาสารคาม 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. ร้อยเอ็ด 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 ร้อยเอ็ด 40000</p> <p>ติดต่อ : โทร. กาฬสินธุ์ 0 43 211 111 ต่อ 11 สาขา 1 กาฬสินธุ์ 40000</p>	ข้อมูลติดต่อเครือข่าย แรงงานจังหวัดทุกจังหวัด	➤ ชื่อผู้ประสานงาน ➤ หมายเลขโทรศัพท์ ➤ อีเมลล์	
<p>พัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ทุกจังหวัด</p>	ข้อมูลติดต่อสำนักงาน พัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ทุกจังหวัด	➤ รายชื่อ พมจ. ➤ หมายเลขโทรศัพท์ ➤ แฟกซ์ ➤ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ	
<p>สาธารณสุขจังหวัดทุก จังหวัด</p>	ข้อมูลติดต่อสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดทุก จังหวัด	➤ หมายเลขโทรศัพท์ ➤ แฟกซ์ ➤ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ	

รายการเอกสารเพิ่มเติมตาม QR Code

การจัดบริการ

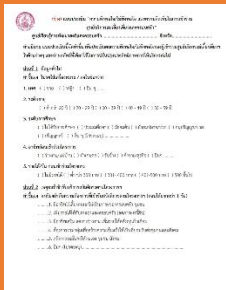

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยว การให้ข้อมูล คำปรึกษา การส่งต่อ

การประสานส่งต่อ (แหล่งเงินทุน)

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	แหล่งเงินทุน	<ul style="list-style-type: none"> ➢ กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ➢ สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ➢ ธนาคารออมสิน (สำนักงานใหญ่) 	
	เงินกู้ฉุกเฉินคนพิการ	ข้อมูลติดต่อ	

การติดตามประเมินผล

ขั้นตอนที่ 7 การติดตามประเมินผล

เอกสาร	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา/ส่วนประกอบ	คิวอาร์โค้ด
	แบบประเมินความพึงพอใจ	แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบริการที่ศูนย์จัดให้	

กองทุนสำรองและพัฒนาอาชีพ

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์